

Protokół

5. posiedzenia, II. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. Września 1884.

Początek o godzinie 11. minut 45.

Przewodniczący Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyplikiewicz.

Sekretarze: posłowie Dr. Stanisław hr. Badeni, ks. Władysław Sapieha, Tytus Siengalewicz,
i A. Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 114.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 4. posiedzenia uznaje za przyjęty,
gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Sekretarz poseł Dr. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyi wniesionych po dzień 22. Wrze-
śnia 1884 od Nr. 314 do 376, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej L. 314, 315, 316, 318, 319, 320, 322, 325, 329 do 332 włącznie, 334
335, 336, 340, 342, 344, 345 do 351 włącznie, 356 do 361 włącznie, 366, 367, 368 i 375.

Komisji petycyjnej L. 317, 323, 326 i 376.

Przy petycyi L. 374 wnosi poseł hr. Zamoyski odesłanie takowej do Wydziału krajowego.
Izba uchwała ten wniosek.

Następnie przydzielono Komisji dla spraw gospodarstwa krajowego L. 321 i 363.

Przy petycyi L. 364 wnosi poseł ks. Kopyciński odesłanie takowej do Wydziału krajowego
jako komisji.

Izba uchwała ten wniosek.

Dalej przydzielono Komisji szkolnej L. 324, 328, 338, 352, 353, 354 i 373.

Komisji administracyjnej L. 327, 337, 341 i 365.

Komisji powodziowej L. 333, 355, 369, 370 i 372.

Komisji prawniczej L. 339 i 362.

Nareszcie przekazano Wydziałowi krajowemu petycyę L. 343 i 371.

Marszałek odczytuje pismo J. E. posła Grocholskiego z prośbą o urlop jednomiesięczny
i o zarządzenie wyboru uzupełniającego jednego członka komisji administracyjnej.

Izba udziela J. E. p. Grocholskiemu jednomiesięcznego urlopu i uchwała wybór uzupełniający jednego członka do komisji administracyjnej w miejsce J. E. p. Grocholskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego którego pierwszym punktem jest:

Trzecie czytanie projektu ustawy budowniczej dla miasta Lwowa.

Izba uwalnia sprawozdawcę posła Żywickiego od czytania i uchwała ustawę w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U S T A W A

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca ustawę budowniczą dla król. stoł. miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wydaję dla kr. st. miasta Lwowa ustawę budowniczą:

Ustawa budownicza dla król. stoł. miasta Lwowa.

DZIAŁ I.

O pozwoleniu na budowę.

§. 1.

Budowy wymagające pozwolenia urzędowego (konsensu).

Pozwolenia urzędowego (konsensu) potrzeba na wykonanie w terytorjalnym obrębie miasta Lwowa nowych budowli, na przebudowanie, powiększenie albo rozebranie częściowo lub w całości budynków istniejących, na przedsiębranie w budynkach istniejących takich zmian, które oddziałują na moc i trwałość budynków, na stosunki sanitarne lub bezpieczeństwo ogniowe, albo z którymi jest połączone przeobrażenie frontu, lub wreszcie, które wywierają wpływ na prawa sąsiadów, — na budowę studzien, wodociągów, zbiorników na wodę lub nawóz, kanałów, jam kłocznych, przedsiębranie robót w ogólności, z którymi wykopy ziemne są połączone, na odgraniczenie gruntów od ulic i placów publicznych i t. p. roboty.

Obręb gminy miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub księgach gruntowych miasta zapisane realności.

§. 2.

Budowy wymagające tylko doniesienia.

Przy zmianach budowlanych, które nie należą do rodzaju robót w §. 1. przytoczonych, wystarcza, jeżeli osoba do kierowania lub wykonania odnośnych robót w myśl ustaw obowiązujących upoważniona, zawiadomi poprzednio miejski Urząd budowniczy przez zapisanie przedsiębrać się mającej roboty w księgach na ten cel przeznaczonych.

Urząd budowniczy może jest wstrzymać wykonanie robót, któreby uznał jako ulegające przepisom §. 1. i zażądać przedłożenia w myśl §. 7. niniejszej ustawy.

Przy naprawach, które nie wprowadzają zmiany w ogólnym stanie budynku i których celem jest tylko utrzymanie w dobrym stanie poszczególnych przedmiotów, nie wymaga się żadnego uwiadomienia.

§. 3.

Oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu przy istniejących ulicach, drogach i placach publicznych.

Jeżeli przedmiot budowy, czy to budynek, czy odgraniczenie licować ma do ulicy, drogi lub placu publicznego, należy przed wniesieniem do Magistratu podania o konsens zapewnić się, czy kierunek dotychczasowej linii frontowej albo dotychczasowego poziomu nie ulegnie zmianie, według ogólnego planu regulacyjnego całego miasta, który to plan w urzędzie budowniczym do użytku stron interesowanych stale będzie wyłożony.

Gdyby zmiana taka nastąpić miała, należy wnieść do Magistratu podanie o oznaczenie linii regulacyjnej, a względnie oznaczenie poziomu dla stawiać się mającego budynku z załączeniem właściwych planów w dwóch egzemplarzach, a mianowicie:

sytuacyjnego w takiej rozciągłości, aby regulacja dokładnie mogła być rozpoznana, i niwelacyjnego, które to plany podług skali w §. 9. ustanowionej mają być sporządzone i dokładnie w miarze metrycznej kotowane.

Linie regulacyjną i wysokość poziomu oznacza urząd budowniczy na miejscu.

Jeżeli linia regulacyjna i wysokość poziomu są już ustanowione, natenczas załatwienie podania ma być doręczone stronie w przeciągu dni 20, jeżeli zaś dopiero osobno inuszą być ustanowione, w przeciągu dni 30.

Gdyby terminy powyższe nie mogły być zachowane, należy w tym samym czasie zawiadomić stronę o powodach zwłoki.

§. 4.

Odszkodowanie przy zmianie linii frontowej w istniejących drogach, ulicach i placach.

Jeżeli w skutek ustanowienia linii regulacyjnej okaże się potrzeba, ażeby przedmiot budowy, który ma być z grantu wzniesiony, dobudowany lub przebudowany, został po za dotychczasową linię frontową naprzód wysunięty lub w tył cofnięty, natenczas w pierwszym przypadku obowiązany jest podający o konsens, zaś w drugim przypadku obowiązana jest gmina miasta Lwowa nabyć część gruntu położoną pomiędzy dawniejszą linią frontową, a nową linią regulacyjną.

Gdyby co do ceny wynagrodzenia uгода dobrowolna nie przyszła do skutku, cena ta będzie oznaczona przez sądowe oszacowanie.

O powyższym obowiązku odstąpienia gminie części gruntu na publiczną drogę, ulicę lub plac, orzeka w razie odwołania się c. k. Namiestnictwo.

Jeżeli postanowienie względem kierunku linii regulacyjnej stało się prawomocnem, może być konsens na zamierzoną budowę udzielony, chociażby cena wynagrodzenia za odstąpić się mającą część gruntu nie była jeszcze ustano-

wioną i uiszczoną, skoro we właściwym sądzie realnym złożoną zostanie kaucya, odpowiadająca wartości wywłaszczonego gruntu, jaką władza pozwalająca budowy po wysłuchaniu dwóch rzeczoznawców oznaczy.

§. 5.

Podział gruntu pod budowlę i otwarcie nowych ulic.

Jeżeli grunt pod budowlę na żądanie właściciela ma być podzielony na części, należy przed wniesieniem podania o konsens na budowę uzyskać potwierdzenie planu działów.

Tym celem należy przedłożyć plany sytuacyjne w dwóch egzemplarzach i oznaczyć w takowych z podaniem miar czarnym kolorem granice całej podzielić się mającej realności, zaś czerwonym kolorem granice utworzyć się mających parcel, prócz tego należy podać na planach wymiar całej realności przed podziałem, jako też wymiar poszczególnych nowych parcel.

Właściciel realności, która na jego żądanie ma być podzieloną na części, winien odstąpić bezpłatnie z tej realności gruntu, potrzebne na utworzenie, w celu przeprowadzenia zamierzonego podziału realności, nowych placów, dróg i ulic, oraz na sprostowanie lub rozszerzenie istniejących, jednakże do szerokości tychże nie większej jak 20 metrów.

Zezwolenie na podział realności traci swoją ważność, jeżeli do lat trzech od dnia doręczenia odnośnego konsensu zabudowanie wydzielonych parcel nie zostało rozpoczęte, lub podział w księgach gruntowych nie został przeprowadzony.

§. 6.

Otwarcie nowych lub rozszerzenie istniejących ulic w interesie komunikacji publicznej.

Gdyby uznana została potrzeba otwarcia dla publicznej komunikacji nowej drogi, placu lub ulicy przez grunta prywatne, bądź puste, bądź zabudowane, lub też rozszerzenia albo sprostowania istniejącej drogi, placu lub ulicy, obowiązany jest właściciel odnośnej realności odstąpić potrzebną na ten cel część gruntu za wynagrodzeniem a nawzajem służy mu prawo nabyć od gminy na własność część gruntu pozostałą z drogi, placu lub ulicy.

O wywłaszczeniu na cele powyższych zmian, przez władze autonomiczne za potrzebne uznanych, orzeka e. k. Namiestnictwo według obowiązujących w tej mierze prawnych przepisów.

Gdyby w obydwu powyższych przypadkach ugoda dobrowolna co do ceny wynagrodzenia nie przysłała do skutku, cena ta będzie oznaczona przez sądowe oszacowanie.

§. 7.

Podanie o pozwolenie na budowę (konsens).

Przed rozpoczęciem budowy należy wnieść do Magistratu podanie o pozwolenie na budowę (konsens) z załączeniem planów w dwóch egzemplarzach.

Podający obowiązany jest w razie zachodzącej wątpliwości wykazać prawo własności przedmiotu, czy gruntu pod budowę przeznaczonego, albo też przedłożyć pozwolenie właściciela, a jeżeli działa w imieniu trzecich osób, tych pełnomocnictwo.

§. 8.

Plan na budowę.

Plany na budowę powinny zawierać:

- a) Plan sytuacyjny z uwidocznieniem położenia i granic realności do zabudowania przeznaczonej, przedmiotu budowy tamże powstać mającego, tudzież istniejących starych zabudowań, podwórz, dziedzińców i ogrodów, położenia przylegających sąsiednich realności i budynków z oznaczeniem ich właścicieli i numerów tabularnych, wreszcie ościennej ulicy, nazwy i szerokości tejże, kierunku linii frontowej, a względnie regulacyjnej. W planie tym należy wykazać także i przez odpowiednie pokotowanie uwidocznienie obszar całej realności, przestrzeń jej już zabudowaną, jako też zabudować się mającą.
- b) Plan niwelacyjny, a mianowicie przekrój podłużny i poprzeczny, przez środek ulicy z dokładnem oznaczeniem liczbami wszystkich znacniejszych wzniesień oraz wysokości progu wejścia głównego nowej budowy.
- c) Plany poziome wszystkich pięter, piwnic i poddasz, przekrój podłużny i poprzeczny, tudzież widok zewnętrzny budynku z oznaczeniem wysokości sąsiednich domów.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, połączenia ich z kanałem głównym, ich przekrój poprzeczny i spadek dalej ścieki wodne i studnie.

Na planie poddasza należy przedstawić wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe, tudzież podział poddasza, jeżeli takowe częściami na użytek mieszkańców domu ma być oddane.

Wszelkie miary, czyli koty, odstępy budynku od ulicy, sąsiednich granic i zabudowań, szczególnie zaś grubości murów, wysokości ubikacji i ich rozmiary, mają być dokładnie oznaczone liczbami według miary metrycznej.

Niezwykłe konstrukcye, mianowicie żelazne, mają być przedstawione, w szczegółowych rysunkach, a wytrzymałość ich obliczona w dołączonym statycznym rachunku.

Przy wykonaniu reperacyj lub zmian częściowych wystarcza przedłożenie planu tej części budynku, w której zmiana ma być uskutecznioną.

Wszystkie plany mają być wykonane na trwałym papierze, lub płótnie.

§. 9.

Podziałka (Skala) dla planów.

Plany mają być rysowane według miary metrycznej a mianowicie:

Plany sytuacyjne obejmujące większą przestrzeń podług skali 1 : 1000 czyli 1 cm. = 10 m. przy mniejszej przestrzeni podług skali 1 : 500 czyli 1 cm. = 5 m.

W planach niwelacyjnych należy miary długości oznaczyć według skali planów sytuacyjnych, zaś miary wysokości według skali 10 razy powiększonej.

Plany na budowę mają być rysowane podług skali 1 : 100 czyli 1 cm. = mtr.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być rysowane podług takiej skali, aby dokładne ich rozpoznanie było możebnem, mianowicie w stosunku 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50 i t. p.

§. 10.

Podpisy na planach na budowę.

Plany przedłożone do zatwierdzenia mają być opatrzone podpisem właściciela gruntu przeznaczonego do zabudowania, albo tegoż umocowanego zastępcy, jakoteż autora planów.

§. 11.

Przeprowadzenie komisji przed udzieleniem konsensu na budowę.

Po wniesieniu podania o pozwolenie na budowę, Magistrat w najkrótszym czasie zbada projekt budowy przez komisję, złożoną z administracyjnego i technicznego urzędnika, a w razie potrzeby i fizyka miejskiego.

Do komisji tej mają być zawezwani: właściciel przeprowadzić się mającej budowy, albo jego pełnomocnik, kierujący budową, tudzież sąsiedzi. Komisja powinna odbywać się na miejscu budowy. Magistrat może jednak zarządzić komisję w urzędzie, wszelako i w takim razie służy interesowanym stronom prawo żądania oględzin na miejscu.

Komisja starać się będzie o usunięcie przeszkód w drodze dobrowolnej ugody. Jeżeli ugoda przyjdzie do skutku, zostanie na podstawie tejże udzielony konsens na budowę, o ile takowa ze względów publicznych może być uskutecznioną. Gdyby zaś ugoda nie przysłała do skutku, rozstrzygnie władza do udzielania konsensu na budowę powołana o podniesionych zarzutach, o ile rozstrzygnięcie to należy do zakresu jej działania, oraz orzeknie, czy i o ile ze względów publicznych zamierzona budowa może być uskutecznioną, a stosownie do tego albo odmówi konsensu na budowę, albo go udzieli z zastrzeżeniem co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego uczynionych i pod tym ostatnim względem odeszłe strony na drogę sądową, pozostawiając budującemu, by się przeciw podniesionym zarzutom zastrzegł w myśl postanowień ustawy cywilnej i przepisów postępowania sądowego, a według okoliczności budowę na własne niebezpieczeństwo rozpoczął lub rozpoczętą dalej prowadził (§. 472 proced. sąd. i §§. 340—342 kodeksu cywilnego).

Podniesione z tytułu prawa prywatnego zarzuty, których rozstrzygnięcie na drodze sądowej zostało zastrzeżonem, mają być w załatwieniu podania wyraźnie wymienione. Protokół powyższego postępowania ma być podpisany przez wszystkie obecne strony.

§. 12.

**Udzielenie konsensu. Zawiadomienie o takowym stron interesowanych.
Rekurs tychże.**

Na podstawie planów w §. 7. przepisanych i rozprawy, czy też protokołu komisji w §. 11. określonego, udziela się podającemu przy zwrocie jednego egzemplarza przedłożonych i klauzulą zatwierdzenia opatrzonych planów, pozwolenie na budowę (konsens) bezwarunkowo, lub też z ograniczeniami bliżej poszczególnionemi.

O udzieleniu lub odmówieniu konsensu, zawiadamia się podającego, tudzież wszystkie te strony, które przeciw zamierzonej budowie zarzuty podniosły. Przeciw orzeczeniu temu służy interesowanym droga rekursu. Rekurs powinien być wniesiony w przeciągu dni 14 od dnia doręczenia orzeczenia, w przeciwnym bowiem razie będzie bezwzględnie odrzucony.

Załatwienie podań o konsens na budowę ma być doręczone stronom w przeciągu dni 15, jeżeli zaś sprawa podlega rozstrzygnięciu Reprezentacyi miasta, w przeciągu dni 30.

§. 13.

Konsens na budowę zakładów przemysłowych lub fabryk.

Przy budowlach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, ma być pertraktacya budownicza ile możności połączoną z pertraktacyą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę może być udzielony dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 14.

Zakaz budowania bez konsensu, albo przed uzyskaniem tegoż.

Bez konsensu nie wolno budowy rozpoczynać. W razie rekursu orzecznie władza udzielająca konsens, czy przed rozstrzygnięciem rekursu przez właściwą władzę i pod jakimi zastrzeżeniami budowa może być rozpoczęta lub dalej prowadzona, a do orzeczenia tego należy zastosować się bezwzględnie.

§. 15.

Zastosowanie się do potwierdzonych planów. Zmiany dozwolone. Sprostowanie planów.

Od potwierdzonych planów nie wolno odstąpić bez zezwolenia władzy, chyba, że idzie tylko o takie zmiany, dla których według §. 2. wystarcza doniesienie miejskiemu Urzędowi budowniczemu. — W innych przypadkach należy przedłożyć do zatwierdzenia plan częściowy, wykazujący zmianę planu pierwotnego.

W razie zmian większych może władza zażądać planów należycie sprostowanych i wymienić takowe na plany pierwotne.

§. 16.

Przechowanie potwierdzonych planów i konsensu na miejscu budowy.

Potwierdzone plany i konsens na budowę mają być zawsze dla użytku nadzorujących organów Magistratu przechowane na miejscu budowy.

§. 17.

Unieważnienie konsensu.

Konsens na budowę traci swoją ważność, jeżeli w przeciągu dwóch lat od udzielenia go, budowa nie została rozpoczęta, albo po rozpoczęciu przez dwa lata była zawieszoną.

DZIAŁ II.

Przepisy szczegółowe o budowaniu.

A. Ze względu na kierownictwo budowy, tudzież na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

§. 18.

Odppowiedzialność za wykonanie budowy.

Wykonywaniem robót przy budowie kierować może tylko osoba upoważniona do tego w myśl ustaw obowiązujących. Kierownik budowy powinien

przed rozpoczęciem tejże w księdze przeznaczonej na ten cel w Urzędzie budowniczym miejskim zapisać oświadczenie, że obejmuje odpowiedzialność za wykonanie budowy.

O każdej zmianie w osobie kierownika budowy należy donieść miejskiemu Urzędowi budowniczemu w przeciągu 24 godzin.

Nowo obejmujący kierownictwo budowy powinien w tymże czasie zapisać w Urzędzie budowniczym powyżej wskazane oświadczenie. W czasie zmiany w kierownictwie budowy, mają być roboty wstrzymane pod odpowiedzialnością właściciela budowy.

Kierujący budową odpowiada za umiejętne, dokładne i trwałe jej wykonanie, za użycie dobrych i celowi odpowiednich materiałów, za bezpieczeństwo wszelkich urządzeń pomocniczych w celu budowy przedsięwziętych i w ogóle za przestrzeganie postanowień tej ustawy, oraz wszelkich odnośnych przepisów. Przez to jednakże nie jest wykluczoną odpowiedzialność i innych przy wykonaniu budowy zajętych osób, o ile takowe zawiniły.

§. 19.

Przepisy ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny.

O rozpoczęciu budowy należy zawiadomić miejski Urząd budowniczy najpóźniej 24 godzin przed jej rozpoczęciem.

Przy każdej budowie i naprawie budynku od ulicy należy ustawić znaki ostrzegające, lub w miarę potrzeby stosowne ogrodzenie; w wypadkach zaś, gdzie materiały budowlane, ziemia, narzędzia i t. p. na ulicy są złożone, albo gdzie drogi i place publiczne zostały rozkopane, należy nocną porą utrzymywać przed placem budowy latarnie oświetlone, a w razie potrzeby także straż nocną.

Każdą budowę nie wyłączając nasadzenia pięt, zmiany wiązań dachowych i t. p. w śródmieściu i bliższych albo więcej uczęszczanych ulicach na przedmieściu, należy przed rozpoczęciem roboty na czas jej trwania zagrozić od ulicy parkanem.

Przy budowach wykonywanych przy froncie ulicy, gdzie utrzymanie swobodnej komunikacji pieszej mogłoby być zagrożone, należy dla zabezpieczenia przechodniów urządzić nad chodnikiem silny dach ochronny, lub ułożyć tymczasowy chodnik.

Co do opłat placowego za wysunięcie parkanu na ulicę, jako też za dozwolone wyjątkowo składanie materiałów budowlanych na ulicach i placach publicznych, obowiązuje taryfa opłaty placowego.

Składanie materiałów budowlanych, o ile takowe według poprzedzającego ustępu nie zostało wyjątkowo dozwolone za opłatą placowego, niemniej gąszenie wapna na ulicach i placach publicznych jest zakazane. Ziemię z fundamentów wykopaną, tudzież rumowisko należy z ulic i placów publicznych bezzwłocznie uprzętnąć.

Przy rozbieraniu budynków należy dla uchylenia kurzu rozebrać się mające części poprzód zwilżać i nie wolno spuszczać rumowiska z góry inaczej jak tylko w naczyniach lub trąbach zamkniętych; nie wolno również materiału drzewnego z dachu lub pięt na ulicę zrzucać, ale tylko spuszczać.

B. Ze względu na położenie budowy.

a) przy ulicach i placach publicznych.

§. 20.

Zabudowanie frontu przy ulicy.

W ulicach głównych wolno przy froncie stawiać tylko budynki główne, budynki zaś podrzędne służące na cele gospodarcze, przemysłowe lub tym podobne, jako to: stajnie, wozownie, warsztaty, magazyny i t. p., mają być umieszczone w głębi w podwórzu.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe, budynki te tylko przy froncie postawione być mogły, a względy publiczne nie stały temu na przeszkodzie, pozwolenie na to może być wyjątkowo udzielonem. Natenczas wszakże należy budynki te opatrzyć odpowiednią fasadą.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej, w przeciwnym razie ich odległość powinna wynosić najmniej 6 m., a wtedy fasada przyczółka powinna być zastosowaną do fasady frontowej.

W ulicach głównych nie wolno stawiać przy froncie domów parterowych. Gdzieby to wyjątkowo zostało dozwołonem, tam należy wyprowadzić mury w takiej grubości, aby na nie w przyszłości można nasadzić piętro.

Budynki główne należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej ulicy, jeżeli jednak zamierzonem jest utworzenie ogrodu lub zajazdu przed nimi, może być pozwolonem cofnięcie tychże od frontu pod następującymi warunkami:

- a) Budynek cofnięty powinien być tak budowanym, jak to przepisano dla domów frontowych. Wille pięknej architektury, w ogrodzie położone, mogą być wyjątkowo stawiane w całości lub częściowo jako budynki parterowe.
- b) Odstęp budynku od ulicy nie powinien wynosić mniej jak 6 m., na placu tym nie wolno stawiać podrzędnych budynków, jako to: budek do sprzedaży i t. p., nie wolno też używać go na skład lub w inny szpecący sposób.
- c) Odgraniczenie od ulicy winno być w takim razie sporządzone ze sztachet lub krat ozdobnych.

§. 21.

Wysokość budynków mieszkalnych.

Domów mieszkalnych nie wolno budować wyżej jak na trzy piętra nie licząc parteru.

Mezanin liczy się za piętro.

Domy jednopiętrowe mogą być wszędzie budowane przy froncie ulicy, bez względu na jej szerokość.

Domy dwu- lub trzy piętrowe wolno stawiać tylko tam, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy w tem miejscu. Może być jednakże dozwołonem:

- a) w miejscu, gdzie dom już istniał, budować dom nowy w wysokości dawniejszego;
- b) w ulicy częściowo już zabudowanej wyprowadzić dom nowy do wysokości większej części domów tamże już istniejących.

W obydwu tych wypadkach wysokość budynku nie może przewyższać 16 metrów.

Jeżeli domy są cofnięte od frontu według warunków §. 20, wolno podnieść ich wysokość w miarę szerokości odstepu.

Wysokość budynku mierzy się od najwyższego punktu chodnika do górnej krawędzi gzymsu głównego.

§. 22.

Wysoki przy frontach.

- a) Schody przed domami, kraty i poręcze wystające, drzwi otwierające się na zewnątrz, jako też inne tego rodzaju przedmioty sięgające po za linię frontową, nie są dozwolone.
- b) Okna lub okiennice wychodzące na ulicę nieumieszczone w wysokości przynajmniej 3 m. nad chodnikiem, należy urządzić do otwierania na wewnątrz lub tak, aby nie sterczały na ulicę i zupełnie przylegały do muru.
- c) Balkony otwarte dozwolone są tylko w ulicach mających więcej niż 10 m. szerokości i powinny być zbudowane włącznie z poręczą z ogniotrwałego materiału. Balkony kryte dozwolone są tylko w ulicach naj-
mniej 15 m. szerokich. Odległość ich od sąsiedzkiej realności ma wynosić najmniej 3 m., wysokok zaś nie może przewyższać 1.25 metra. Długość balkonów krytych nie powinna zazwyczaj przechodzić szerokości odstepu między osiami dwóch okien, większa długość może być dozwoloną po rozpoznaniu rzeczy w każdym przypadku z osobna. Części dźwigające kryte balkony mają być sporządzone z kamienia lub żelaza.
- d) Na urządzenie wystaw sklepowych, godeł, markiz i t. p. należy postarać się o pozwolenie (w pierwszym wypadku z dołączeniem planów). Wysoki wystaw sklepowych nie powinny przewyższać 25 cm. Wszelkie godła, latarnie i t. p. powinny być umieszczone w wysokości najmniej 3 m., zaś markizy najmniej 2.25 m. nad chodnikiem, mierząc przy wi-
szących przedmiotach od punktu najniższego.
- e) Wysoki cokłów po za linię budowy dozwolone są przy domach frontowych aż do 10 cm. Gdyby z architektonicznych względów pożądanem było powiększenie wyskoku cokłów albo wysunięcie na chodnik ryzalitów, bram ozdobnych, filarów, kandelabrow i t. p. należy na to uzyskać osobne pozwolenie.

§. 23.

Wyprawa ścian zewnętrznych. Fasady domów frontowych. Zmiany fasad budynków starożytnych.

Ściany zewnętrzne budynku z wyjątkiem fasad wykonanych w surowym materiale, należy wyprawić najpóźniej do lat dwóch po ukończeniu budynku. Fasady domów frontowych nie powinny sprzeciwiać się zasadom dobrego gustu, albo być malowane szpecącymi lub dla wzroku szkodliwymi kolorami.

Na fasadach starożytnych budynków, które mają wartość artystyczną, archeologiczną lub pamiątkową, nie wolno wykonywać żadnych zmian bez zezwolenia władzy.

§. 24.

Odgraniczenie od ulicy.

Każdą realność należy odgraniczyć od drogi publicznej. W śródmieściu i przy głównych ulicach przedmieść należy podwórza przy realnościach w głębi zabudowanych odgraniczyć od ulicy murem, ogrody ozdobnymi sztachetami, zaś plac pod budowę w częściach miasta zabudowanych przynajmniej parkanem.

W odległych i ubocznych ulicach mają być podwórza odgraniczone od ulicy przynajmniej parkanem, zaś grunta do uprawy płotem lub baryerą.

§. 25.

Dachy, okapy i rynny.

Wszystkie dachy budynków zwrócone spadkiem ku ulicy powinny być opatrzone rynnami przynajmniej 25 cm. szerokimi, jako też rurami spustowymi z ogniotrwałego materiału. Na dachach blachą krytych mają być rynny umieszczone nad okapem dachu, jednakże odstęp rynny od okapu nie powinien wynosić w najszerszym miejscu więcej jak 30 cm. Gdyby z architektonicznych lub innych względów wypadło szerokość tę przekroczyć, należy przez stosowny przyrząd zapobiedz zesuwananiu się śniegu z odstępu tego.

Rury spustowe należy prowadzić o ile możliwości wprost do kanału. Gdzieby to ulegało trudnościom, należy wylot umieścić najwyżej 30 cm. nad chodnikiem.

Balkony powinny być opatrzone w rynny odpowiedniej szerokości, zaś rury spustowe prowadzone po frontowej ścianie budynku.

b) W podwórzach.

§. 26.

Wymogi przy budowach od strony i w obrębie podwórz.**Rozmiary podwórz. Świetlniki.**

Przy budowlach od strony i w obrębie podwórz należy uwzględnić wszelkie zachodzące stosunki miejscowe, kształt podwórz, położenie jego do słońca, rozmiary przypierających budynków, sposób użytkowania ubikacji w tychże, stopień zabudowania sąsiednich realności, wymogi sanitarne, mianowicie, aby każda ubikacja służąca na pobyt ludzi była zaopatrzona obficie powietrzem i światłem, wreszcie wymogi ogniowo-policyjne. Przy tem uważać należy, ażeby przestrzeń niezabudowana wynosiła przynajmniej 25% całego obszaru, z czego większa połowa na dziedziniec przeznaczoną być winna. Odstąpienie od tego postanowienia może być dozwolone tylko wyjątkowo przy budynkach narożnych, lub gdzie dziedzińce kilku sąsiednich realności ze sobą się stykają, albo gdzieby grunt położony przy froncie między gruntami już zabudowanymi i otoczony sąsiednimi budynkami przy zachowaniu tego postanowienia nie mógł być zabudowanym,

Świetlniki mogą służyć tylko dla ubikacji podrzędnych i powinny mieć, jeżeli dostarczać mają światło tylko jednemu oknu w każdym piętrze, przynajmniej 6, jeżeli zaś więcej oknom przynajmniej 10 metrów kwadratowych obszaru.

§. 27.

Sień wchodowa. Bramy wjazdowe i przejazdy.

Szerokość sieni wchodowej powinna wynosić najmniej 1.60 m.

*

W rzeczywistości, w której istnieją zabudowania na podwórzu albo mogą w myśl §. 26. powstać w przyszłości, należy urządzić bramę wjazdową we frontowym domu.

Szerokość takiej bramy powinna wynosić najmniej 2-20 m.

Jeżeli w jednej i tej samej rzeczywistości jest kilka podwórz, powinny być urządzone z jednego do drugiego przejazdy o wskazanych wymiarach.

§. 28.

Brukowanie względnie szutrowanie podwórz.

Dziedzińce i podwórza, o ile na ogród nie są używane, należy wybrukować albo wyszutrować, w miarę potrzeby wyasfaltować i urządzić na nich brukowane ścieki dla odprowadzenia wody deszczowej.

§. 29.

S t u d n i e.

Studnie w obrębie rzeczywistości, założone w pobliżu zbiorników lub kanałów, powinny być zabezpieczone odpowiednio od infiltracji. W śródmieściu, tudzież w bliższych częściach przedmieść, mają być opatrzone w pompę, w odleglejszych zaś powinny być zabezpieczone przynajmniej parapetem, 1 metr wysokim.

Studnie, zawierające wodę nieprzydatną do picia dla ludzi, powinny być zaopatrzone w sposób zwracający uwagę stosownym napisem ostrzegającym.

c) Przy granicach sąsiednich.

§. 30.

Odległość przedmiotu budowy od granic sąsiednich.

Odległość budynków od granic sąsiednich nie ulega ze względów publicznych żadnym ograniczeniom, z wyjątkiem zastrzeżeń §. 20. Postanawia się tylko, iż zbiorniki kloaczne lub nawozowe mają być oddalone od granicy sąsiedniej najmniej o 2 metry. Mniejsza odległość zawisła od zezwolenia sąsiadów.

C. Ze względu na użytkowanie.

§. 31

Ogólne wymogi dla domów mieszkalnych.

Budynki przeznaczone na zamieszkanie powinny być tak zbudowane, aby ani bezpieczeństwu nie zagrażały, ani zdrowiu mieszkańców nie zagrażały. Powinny przeto być suche i zdrowe, mieć wystarczający przystęp powietrza i światła i być jak najlepiej zawarowane przeciw niebezpieczeństwu pożaru. Ściany zewnętrzne budynków tych nie powinny być wyprawiane wcześniej, jak w sześć miesięcy po pokryciu budynku dachem i po upływie jednej zimy.

§. 32.

Wysokość ubikacyj mieszkalnych w świetle i nad terenem. Podział poziomy piętra parterowego.

Ubikacje, w których ludzie mieszkać, spać lub zwykle przebywać mają, powinny mierzyć najmniej 2-85 m. wysokości w świetle przy poziomych

posobach, zaś gdzie takowe są sklepione najmniej 3 m. mierząc w najwyższym punkcie sklepienia. Podłoga partarowych ubikacyj powinna być wzniesiona najmniej 50 cm. nad teren. Wyjątkowo dozwala się obniżenie aż do 15 centymetrów dla ubikacyj, które przeznaczone są na sklepy, jeżeli pod nimi są piwnice, a spód ziemny suchy, albo zabezpieczony sztucznie od zawilgocenia.

Podział poziomy piętra parterowego na dwie kondygnacye za pomocą pułapu dozwala się w lokalnościach służących na sklepy, jednakże nie wolno górnych ubikacyj zamieszkiwać, ale można używać takowych tylko na składy towarowe.

§. 33.

Pomieszkania w piwnicach.

Pomieszkania w piwnicach nie są dozwolone. Wyjątek stanowi się w tych tylko przypadkach, gdzie naturalna spadzistość terenu wymaga budowy znacznie nad poziom wzniesionych i świetlistych piwnic, a raczej suterenów, albo jeżeli w domach ozdobnych z uwzględnieniem §. 20. w ogrodach położonych, na mieszkanie dla jednej tylko rodziny urządzonych, ubikacye w piwnicach służyć mają na kuchnie i inne podrzędne cele mieszkalne.

Natenczas wszakże należy uczynić zadość następującym warunkom:

- a) Spód ziemny powinien być zupełnie suchy.
- b) Mury przylegające do ziemi powinny być od zawilgocenia skutecznie zabezpieczone.
- c) Najmniej połowa całej wysokości piwnicy w świetle, w §. 32. ustanowionej, powinna leżeć po nad przyległym terenem, zaś okno powinno mieć najmniej 1 m. wysokości.
- d) Bezpośrednio na ulicę nie wolno drzwi urządzać.

§. 34.

Pomieszkania strychowe.

Pomieszkania w obrębie poddasza czyli strychu nie są dozwolone.

Wyjątek stanowią pojedyncze pokoje w pałacach lub wilach ozdobnych, których dachy ze względów architektonicznych mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza, jednakże tylko wtedy, jeżeli pałace te lub wile urządzone są na mieszkanie dla jednej tylko rodziny i są wolno stojące, a pokoje te oddzielone są od strychu i sieni murowanemi lub przynajmniej ryglowemi i tynkowanemi ścianami w myśl §. 40 i odpowiadają zresztą postanowieniom §. 31. i 32.

§. 35.

Kuchnie.

Celem wypuszczenia pary i wyziewów niezdrowych mają być w kuchniach urządzone pod sufitem otwory najmniej 15 cm. w kwadrat do osobnego komina wentylacyjnego, opatrzone drzwiczkami lub żaluzjami żelaznemi.

§. 36.

Piwnice i drewnitnie.

Każdy dom mieszkalny powinien być opatrzony w odpowiednią ilość piwnic na pomieszczenie drzewa opałowego.

Posadzka piwnic powinna się wznosić 15 centymetrów po nad najwyższy stan wody zaskórnej, gdzie zaś to jest niemożliwe, powinny być piwnice nieprzepuszczalnie zbudowane.

Z piwnic nie wolno urządzać drzwi bezpośrednio na ulicę.

Gdzie wysoki stan wody zaskórnej albo techniczne przeszkody utrudniają budowę piwnic, należy w myśl §. 40. a) wybudować na pomieszczenie drzewa opałowego drewniane odpowiednich rozmiarów.

§. 37.

Mieszkanie stróża.

Mieszkanie stróża ma być umieszczone w parterze lub suterenie w myśl §. 33. urządzonym, w bliskości głównego wejścia do budynku, ma mieć najmniej 10 m. \square obszaru, światło bezpośrednie, zresztą ma odpowiadać w ogólności wymogom dla ubikacji mieszkalnych postanowionym.

D) Ze względu na konstrukcję.

§. 38.

Materyał i wykonanie budowy.

Wszelkie materyały do budowy użyte, niemniej wiązania i konstrukcje powinny być takiej dobroci i wytrzymałości, jakiej wymaga cel budowy według ogólnie przyjętych i za dobre uznanych zasad technicznych. Nie wolno murować w porze, w której skutkiem mrozów zaprawa murarska traci własność spajania.

§. 39.

Wymiary cegieł zwykłych.

Cegły zwykłe mają mieć po wypaleniu następujące wymiary:

- 29 cm. długości
- 14 cm. szerokości
- 6.5 cm. wysokości.

§. 40.

Konstrukcja ścian.

Co do konstrukcji ścian postanawia się:

- a) Ściany zewnętrzne domów mieszkalnych, stajen i wszelkich budynków piętrowych, jako też takich, w których ogniska mają być urządzone, powinny być murowane przez wszystkie piętra z cegły lub kamienia. Budynki bez ognisk, jako to: wozownie, magazyny, drewniane i t. p. mogą być do wysokości 5 metrów mierząc od terenu do okapu, budowane w pruski mur, czyli z drzewa wiązanego w ryglówkę, jednakże przedziały ryglówek powinny być murowane cegłą, zaś te ściany, które do ulicy albo do granicy sąsiedzkiej przypierają, muszą być murowane całkowicie.

Ściany z drzewa można sporządzać tylko dla wolno stojących wychodków parterowych, altan, gołębników, kregielni i t. p. albo w budynkach stawianych na krótki i ściśle ograniczony przeciąg czasu n. p. na widowiska, na skład materyałów lub narzędzi przy budowlach itp.

- b) Ściany wewnętrzne, a mianowicie: ściany dźwigające pokłady belkowe, ściany kominowe, ściany ogniochronne, czyli mury ogniowe

i ściany przedziałowe, powinny być murowane całkowicie z cegły. Gdzie ściany przedziałowe na piętrach nie trafiają na siebie z powodu podziału wewnętrznego, tam mogą one być zbudowane w pruski mur, o przedziałach cegłą na zaprawie wapiennej wymurowanych albo z dwóch warstw tarcie w krzyżujących się kierunkach zbitych. W obu razach należy powierzchnie drzewa wytrzcinać i wyprawić. O oddaleniu tychże ścian od ognisk i kominów stanowi §. 46,

Budowanie ścian ryglowych bez wymurowania przedziałów, obustronnie tarciami pobitych jest wzbronione.

§. 41.

Grubość murów.

Ponieważ oznaczenie grubości murów zależnem jest od każdorazowych szczegółowych warunków, a mianowicie od wysokości piętr, rozpiętości ubikacyj, konstrukcyi i obciążenia pokładów belkowych, ilości i rozpiętości otworów i t. p., przeto postanawia się następujące ogólne dyrektywy :

a) Przy murach ceglanych należy grubość ich zastosować do wymiaru zwykłych cegieł.

Można przeto zakładać mury tylko w grubości $\frac{1}{2}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2 i t. d. cegieł. Grubość tę należy przy kotowaniu planów wyrażać, jak następuje :

Mur	$\frac{1}{2}$	cegły	gruby	przez	15	cm.
"	1	"	"	"	30	"
"	$1\frac{1}{2}$	"	"	"	45	"
"	2	"	"	"	60	"
"	$2\frac{1}{2}$	"	"	"	75	"
"	3	"	"	"	90	"

i t. d.

Miary powyższe odnoszą się do murów surowych nie wyprawionych.

- b) Jeżeli mury przez założenie w nich licznych lub wielkich otworów są tak osłabione, że filary nie posiadałyby należytej wytrzymałości, gdyby ze zwykłego muru ceglanego były sporządzone, należy je murować z cegły mocno wypalanej na cemencie albo sporządzić z ciosu lub żelaza, co w planach powinno być uwidocznionem.
- c) Poniżej 75 centymetrów grubości nie wolno zakładać murów z kamienia łamanego.
- d) Mury pokładami belkowymi obciążone, a mianowicie :

Mury zewnętrzne

mają być w ubikacjach najwyższego piętra, mierzących więcej niż 6·5 m. rozpiętości, grubości 2 cegieł, poniżej 6·5 m. rozpiętości, grubości $1\frac{1}{2}$ cegły.

W każdym niższym piętrze, jakoteż w fundamentach, należy mury pogrubić o $\frac{1}{2}$ cegły.

Mury wewnętrzne

mają mieć w najwyższym piętrze grubości $1\frac{1}{2}$ cegły.

Z następujących piętr mogą być każdorazowo dwa prowadzone w jednostajnej o $\frac{1}{2}$ cegły stopniowo ku dołowi powiększającej się grubości.

e) Mury nieobciążone, a mianowicie:

Mury zewnętrzne

w najwyższym i następującym niższym piętrze mają mieć grubość $1\frac{1}{2}$ cegły, z następujących piętr mogą być każdorazowo dwa prowadzone w jednostajnej o $\frac{1}{2}$ cegły stopniowo ku dołowi powiększającej się grubości.

Mury wewnętrzne

w najwyższym piętrze w ubikacjach posiadających więcej niż 6·5 m. rozpiętości, jakoteż w klatkach schodowych poniżej 4 m. szerokości, mają mieć grubość 1 cegły, zaś w ubikacjach poniżej 6·5 m. rozpiętości, grubość $\frac{1}{2}$ cegły,

W pierwszym wypadku mogą być mury prowadzone przez najwyższe i następujące niższe piętro w jednostajnej grubości na 1 cegłę, powiększając takową stopniowo jak powyżej co drugie piętro.

W drugim przypadku należy mury $\frac{1}{2}$ cegły grube w następującym niższym piętrze rozszerzyć do jednej cegły, prowadząc je odtąd co dwa piętra w jednostajnej grubości i powiększając takową stopniowo co drugie piętro jak powyżej.

Do klatek schodowych, które mają więcej niż 4 metry szerokości, odnoszą się przepisy dla murów zewnętrznych nieobciążonych.

f) Mury piwniczne i fundamentowe należy założyć o 15 centymetrów mocniej, aniżeli mury parterowe.

§. 42.

Mury ogniowe.

Poddasza domów sąsiednich do siebie przypierających albo budynków mających więcej niż 30 metrów długości, należy oddzielić murami ogniowymi.

Mury te mają być o 50 cm. po nad dach wyprowadzone. Grubość ich ma wynosić najmniej 1 cegłę, przy wysokości zaś nad 3 metry mają być odpowiednio filarami wzmocnione. Nie wolno w nie wpuszczać belek ani wiązań dachowych, a oprócz drzwi nie wolno urządzać w nich żadnych innych otworów.

Drzwi te mają być żelazne, osadzone w kamiennej oprawie albo w ramach żelaznych i urządzone w ten sposób, by własnym ciężarem każdorazowo się zamykały.

§. 43.

Posoby.

Posoby piwnic powinny być sklepione, a mianowicie do rozpiętości 3 metrów w grubości najmniej $\frac{1}{2}$ cegły. Po nad tę rozpiętość, jako też posoby w bramach przejazdowych i w miejscach, gdzie są nagromadzone ciężary, mają być sklepione w stosownej grubości w miarę rozpiętości i obciążenia.

Posoby na piętrach mogą być sklepione albo sporządzone z belek.

W sieniach, przejazdach i klatkach schodowych należy użyć do posób belek dyblowanych.

Pokłady belkowe na piętrach powinny być opatrzone powalą nakrytą rumowiskiem albo piaskiem, jako też sufitem trzeinowanym i wyprawionym.

W ubikacjach, w których belki pokładowe dłuższe są niż 6·5 metra, tudzież we wszystkich budynkach na cele publiczne przeznaczonych, mają być urządzone podstropy.

Odmienne postanowienie może nastąpić wyjątkowo i w każdym przypadku z osobna.

Powała strychowa powinna być nakrytą rumowiskiem, a na ten posadzką z cegieł, której szpary powinny być zalane zaprawą wapienną lub gliną. W budynkach parterowych strop od strony strychu może być wyłożony polepą z gliny.

§. 44.

Schody, klatka schodowa.

W każdym domu mieszkalnym powinna istnieć komunikacja za pomocą schodów, jedna lub więcej według wielkości budynku, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę.

W domach parterowych i jednopiętrowych dozwolone są schody drewniane.

W domach dwu lub trzypiętrowych powinny być schody urządzone ogniotrwałe, t. j. z kamienia, żelaza lub podsklepione z drewnianymi stopniami. Boczne schody, jeżeli są w połączeniu z głównymi ogniotrwałymi, mogą być sporządzone z drzewa.

Szerokość schodów głównych w budynkach parterowych i jednopiętrowych ma wynosić najmniej 1·10 m. w budynkach zaś dwu i trzypiętrowych, we wyższych piętrach najmniej 1·10 m., w niższych 1·25 m.; szerokość schodów bocznych nie powinna wynosić mniej jak 1 metr.

Wysokość stopni schodów głównych nie powinna mierzyć więcej jak 16 cm., a schodów bocznych więcej jak 18 cm., zaś szerokość stopni schodów głównych mniej jak 29 cm., a schodów bocznych mniej jak 26 cm. w linii podziałowej. Linie podziałową przyjmuje się w odstępnie 45 cm. od ściany. Stopnie klinowe powinny mieć w najwęższym miejscu najmniej 12 cm. szerokości.

Poręcze schodów mają być 1 metr wysokie i muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwym. Przy schodach o stopniach klinowych należy urządzić poręcze od ściany.

Komórki i t. p. pod schodami, ogniska zaś, otwory kominowe i t. p., w klatce schodowej są wzbronione tam, gdzie schody nie są ogniotrwałe sporządzone.

Klatka schodowa powinna być oddzieloną od strychu pełnym murem i sklepieniem, albo posobą z belek dyblowych i powinna być od dołu wytrzeinowana i wyprawiona, od strychu zaś opatrzona posadzką ceglana lub polepą na rumowisku.

Drzwi na strych prowadzące mają być żelazne i osadzone w ramie żelaznej albo w węgarach kamiennych, a przynajmniej, jeżeli są drewniane, muszą być z oddzwiami od strony strychu obite blachą żelazną. Drzwi leżą ce, urządzone tylko do podnoszenia, nie są dozwolone.

§. 45.

Fundamentowanie i izolowanie od wilgoci.

Mury fundamentów wolno zakładać tylko na przydatnym na ten cel rodzimym gruncie, albo na podfundamentowaniach, nigdy zaś bezpośrednio na gruncie grzęskim lub nasypnym. Jeżeli w grzęskim gruncie mają być użyte podfundamentowania drewniane, należy je założyć najmniej 30 cm. poniżej stanu wody zaskórnej, której wysokość Władza w każdym wypadku oznaczy.

Budynki w wilgotnym gruncie muszą być opatrzone przeciw szerzeniu się wilgoci warstwą izolacyjną założoną 30 cm. poniżej podłogi parteru, a sporządzoną albo z lanego asfaltu w grubości najmniej 1 cm., albo z arkuszowego w grubości najmniej 0.5 cm., lub z 4 warstw cegieł na zaprawie hydraulicznej, albo też z innego skutecznego środka, który przez Władzę będzie dozwolonym.

§. 46.

P a l o w i s k a.

a) O g ó l n e p r z e p i s y.

Wszelkie palowiska należy tak urządzić, aby z nich pożar powstać nie mógł i aby dymem lub sadzą nie zanieczyszczały powietrza w sposób przykry dla ogółu.

Przy urządzaniu większych palowisk na cele przemysłowe, jak n. p. suszarnie i t. p. należy przedłożyć szczegółowe plany, na podstawie których ustanowione będą warunki urządzenia tych palowisk.

b) O g n i s k a o t w a r t e. P r z e d s i o n k i k o m i n o w e.

W lokalnościach, w których wyrabiają się albo gromadzą materiały łatwo zapalne, nie wolno urządzać otwartych ognisk.

W ubikacjach, które nie są przesklepione, należy nad ogniskiem otwartym umieścić ogniotrwałą kapę tak, aby na około po za krawędziem o 30 cm. wystawała.

Dym z otwartych ognisk wolno odprowadzać tylko kominami przełazowymi. Podłogę do koła ogniska należy opatrzyć posadzką ogniotrwałą w szerokości 60 cm. PrzedSIONKI kominowe należy budować z kamienia lub cegły, przesklepić i opatrzyć posadzką ogniotrwałą i drzwiami żelaznymi, albo przynajmniej z wewnątrz blachą pobitemi, osadzonemi w ramie kamiennej lub żelaznej.

c) K o m i n y.

Wszelkie kominy należy wyprowadzać na fundamencie, albo opierać je na murowanych filarach, arkadach, sklepieniach lub żelaznych podporach, w żadnym zaś przypadku nie wolno ich opierać na belkach drewnianych.

Otwór kominów powinien mierzyć:

dla kominów przełazowych najmniej 45 cm. w szerokości, a 48 cm. w długości;

dla kominów wązkich czyli rosyjskich, które tylko w przekroju okrągłym mogą być wyprowadzone 16 cm. albo 25 cm. w średnicy.

Kanały wentylacyjne nie podlegają ograniczeniom.

Co do kominów fabrycznych dane będą szczegółowe postanowienia w każdym przypadku z osobna.

Kominy przełazowe powinny być urządzone nad ogniskami otwartymi, niemniej przy piecach piekarskich i wędzarniach; jeżeli nie są umieszczone bezpośrednio nad ogniskami, winny mieć łatwo przystępne otwory włazowe, jeżeli są szersze nad 55 cm. należy je opatrzyć w takie przyrządy, aby przełożenie było możebnem dla kominiarza.

Do jednego i tego samego komina wolno wpuszczać dymy tylko z palowisk umieszczonych na tem samym piętrze, a mianowicie do komina 16 cm. szerokiego dwa dymy, do komina 25 cm. trzy lub cztery dymy.

Przekrój kominów wązkich powinien w całej długości być jednostajny, niemniej powinny one być prowadzone o ile możności w pionowym kierunku.

Większa pochyłość aniżeli pod 60-tym stopniem do poziomu nie jest dozwoloną i tam tylko dopuszczalną, gdzie to jest nieuniknionem. W takim razie jednakże w miejscach, gdzie zmienia się kierunek, należy umieścić otwory do czyszczenia.

Policzki kominów powinny mieć najmniej $\frac{1}{2}$ cegły grubości; jeżeli zaś kominy mocnemu rozgrzaniu podlegają, jak przy piecach piekarskich, albo ogień łatwo udzielić mogą, jak przy wędzarniach, należy policzkom dać grubość najmniej 1 cegły.

Jeżeli kominy znaczną mają wysokość albo wolno stoją, należy powiększyć grubość policzków w miarę potrzeby według zasad statyki,

Od wewnętrznego obwodu komina ma być wszelkie drzewo oddalone najmniej o $\frac{1}{2}$ cegły.

Dolne wyciory kominów wązkich mają być o ile możności sprowadzone do piwnic; tak na dole, jak na poddaszu należy urządzić w nich otwory do czyszczenia w szerokości przekroju kominowego 25 cm. wysokie. Otwory te mają być o ile możności przystępne z korytarza strychowego, zamknięte podwójnemi od siebie odstającemi na felce zapadającemi żelaznemi drzwiczkami i według piętr i ubikacyi numerowane. Na poddaszu należy je umieścić w wysokości 1 m. nad polepą albo posadzką, lub też nad pomostem.

Od otworów tych ma być wszelkie drzewo oddalone najmniej o 60 cm., w przeciwnym razie obite blachą.

Rury piecowe mają być oddalone od sufitu najmniej o 60 cm.

Jeżeli kominy wązkie nie są wewnątrz murowane, osobno na ten cel uformowanemi cegłami albo wykładane rurami glinianemi, powinno być ich wewnątrz gładko wytynkowane.

W obrębie strychu powinny być kominy na zewnątrz wyprawione; jeżeli przechodzą przez szczyt dachu, powinny być wyprowadzone przynajmniej 60 cm. nad tenże; jeżeli zaś w innych miejscach dach przebija, przynajmniej 1 m. nad dach albo 60 cm. nad szczyt tegoż.

Nagłówki kominów na domach piętrowych powinny być nakryte płytami kamiennymi.

d) Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie powinny być przesklepione podwójnem sklepieniem.

Ściany wędzarni powinny być sporządzone całkowicie z cegły i opatrzone drzwiami żelaznymi, a nadto hakami albo prętami żelaznymi, w murze osadzonemi do zawieszania wędlin.

e) Piece pokojowe. Kominy blaszane.

Piece, które bezpośrednio na podłodze stoją, należy podmurować w wysokości 30 cm. Jeżeli stoją na nóżkach, wystarcza podmurowanie na 15 cm.

Piece żelazne, które nie stoją na nóżkach, należy stawiać na podmurowaniu z cegły lub kamienia 15 cm. wysokiem.

Przed palowiskami w kominkach pokojowych, tudzież przed drzwiczkami ogniowemi, tak pieców jak kuchni, należy, jeżeli posadzka nie jest ogniotrwała, wyłożyć ją materiałem ogniotrwałym.

Zastąpienie murowanych kominów rurami blaszanemi wewnątrz budynku, prowadzenie takowych przez ściany drewniane, zwłaszcza wypuszczenie ich w ścianach zewnętrznych na ulicę lub podwórze, niemniej używanie pieców żelaznych w miejscach, gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo zapaleniu podlegający, jest zakazane.

W razie urządzenia pieców i kuchni do opalania węglem kamiennym, wzbronionem jest używanie wszelkich takich przyrządów, jak zasówki, zatyczki, tak zwane klucze, klapy i t. p., któreby zamykały szczelnie piece i kuchnie od kominów i wstrzymywały uchodzenie do tychże szkodliwych gazów.

§. 47.

Dachy, gzymsy, okapy, dymniki.

Wiązania czyli stolce dachowe należy budować oddzielnie od powały strychowej, jako też od muru ogniowego i nie wolno ani w powałę ani w mur ten wpuszczać części konstrukcyjnych.

Pokrycie dachów na wszystkich budynkach w obrębie śródmieścia i przedmieść zwarto zabudowanych, jako też na wszystkich domach piętrowych należy uskutecznić z ogniochronnego materiału.

Gzymsy okapowe wolno sporządzać tylko z cegły, kamienia lub blachy.

Dymniki na dachach należy opatrzyć oknami lub okiennicami blachą pokrytymi do zamknięcia.

§. 48.

Ganki zewnętrzne.

Ganki zewnętrzne czyli korytarze otwarte na podwórzowych frontach budynków należy oprzeć na kreksztynach albo podporach z ogniotrwałego materiału i opatrzyć ogniotrwałymi poręczami. Gdzie ganki te tworzą jedyny przystęp do ubikacyj mieszkalnych albo schodów, mają być zbudowane całkowicie z ogniotrwałego materiału szerokości najmniej 1.25 m.

Jeżeli ganki przy wilach w §. 33. i 34. uwzględnionych stanowią architektoniczne przyozdobienie, mogą być sporządzone całkowicie z drzewa.

§. 49.

Okna górne czyli latarnie w dachach.

Latarnie w dachu powinny być murowane całkowicie z cegły i zamknięte ogniotrwale od poddasza.

Ramy okien i pręty przedzielające należy sporządzić z żelaza.

§. 50

W y c h o d k i.

W parterze i na każdym piętrze domów mieszkalnych lub dla pobytu ludzi przeznaczonych, powinny istnieć wychodki odpowiednio umieszczone, łatwo przystępne, w takiej ilości, ażeby na dwa pomieszkania przynajmniej 1 wychodek przypadł.

Dla wил piętowych położonych w ogrodzie i urządzonych na mieszkanie dla jednej tylko rodziny, wystarczają wychodki parterowe.

W domach parterowych mogą być wychodki urządzone na podwórzu oddzielnie od budynku.

Wychodki należy oświetlić oknem umieszczonym w ścianie zewnętrznej i urządzić w nich odpowiednią wentylację celem odprowadzenia wyziewów. Drzwi wychodków powinny szczelnie przystawać, zaś siedzenia mieć dobrze przylegające przykrywki.

Rury spustowe i gańce w wychodkach należy urządzić z kruszcu lub z gliny kamionkowej na ten cel wyrabianej z polewą wewnątrz. Dla wentylacji rur spustowych należy urządzić odpowiednie przedłużenie takowych po nad dach.

Drewniane szalowania spustów w wychodkach są wzbronione.

§. 51.

K l o a k i i k a n a ł y.

Wszelkie odchody i nieczystości powinny być zbierane:

- a) w murowanych zbiornikach kloacznych lub
- b) w beczkach.

Do a) Budowę zbiorników kloacznych należy wykonać tak, aby z nich wszelkie nieczystości mogły być wywożone, tam zaś gdzie połączenie zbiorników z kanałem publicznym jest możliwe, lub gdzie połączenie zbiornika z wodą bieżącą przez władzę szczegółowo w każdym wypadku dozwolone zostanie, ażeby tylko płynne nieczystości do kanału publicznego lub do wody bieżącej odpływały.

Zbiorniki kloaczne mają mieć najmniej 7 mtr. sześciennych wymiaru i powinny być zbudowane w jak największej możliwej odległości od studzien, samoistnie, oddzielnie od innych budynków, gdyby zaś w szczególnym wypadku dopuszczonem było częściowe umieszczenie zbiornika kloaczego wewnątrz budynku, w takim razie musi być takowy założony bez związku z murami tego budynku.

Ściany, tudzież posadzkę zbiornika kloaczego, należy wykonać z cegły do stopniałości wypalanej na zaprawie cementowej, a to ściany w grubości najmniej 1½ cegły, zaś posadzkę z 4 warstw cegieł płazem kładzionych. Oprócz tego należy ściany tudzież dno z wewnątrz wytynkować zaprawą cementową, starannie gładzoną z wyokrągleniem wszelkich kątów i rogów i ze spadkiem ku jednemu punktowi. Nakrycie zbiorników powinno być sporządzone szczelnie, opatrzone otworem do czyszczenia najmniej 75 cm. w kwadrat mierzącym i pokryte warstwą ziemi, gruzu lub t. p. najmniej 30 cm. grubą.

Inne również szczelne konstrukcje zbiorników nie są wykluczone.

Gdzie połączenie zbiornika kloaczego z kanałem publicznym lub bieżącą wodą może być uskutecznionem, ma być urządzony w zbiorniku tak zwany dywizor czyli oddzielnik t. j. ściana dziurkowana z kruszcza, drzewa albo murowana na cemencie z cegieł do stopniałości wypalonych z pozostawieniem szpar 1 cm. szerokich, poniżej której przefiltrowane płyny, otworem w zbiorniku na ten cel zostawionym, odprowadzone być mogą do kanału publicznego lub, gdzie to szczegółowo dozwolonem będzie, do płynącej wody a to w obrębie ulic i placów publicznych kanałem murowanym albo rurami kamionkowymi lub żelaznemi, gdzie zaś kanał publiczny jest drewniany, tudzież w obrębie realności prywatnych, kanałem drewnianym.

W wypadku powyższym należy wpust ścieków wodnych i zlewów pomijowych umieścić na odpływie po za zbiornikiem kloaczynym, w każdym razie, urządzić w miejscu tem pneumatyczne zamknięcie kanału.

Kanały powinny być murowane w formie jaja z kamienia lub cegły do stopniałości wypalanej albo też wykonane z betonu, w obrębie budynków ulic i placów przesklepione, lub mocnemi płytami kamiennymi szczelnie przykryte i opatrzone w odstępach najdalej 50 m. kominami dla wstępu, które szczelnie przykryć należy wiekami kamiennymi lub żelaznemi. Posadzka kanału ma być wykonaną z cegieł sztorcem stawianych albo z ciosów kamiennych lub płyt kamionkowych odpowiednio przyrządzonych. Do wysokości 50 cm. od posadzki winne być co najmniej fugi wewnętrzne kanału wypełnione cementem i starannie wygładzone. Jeżeli kanał przechodzi przez mury budynku, winien być w grubości tychże przeprowadzony bez przerwy, samostannie i oddzielnie. Gdzie dopuszczoną będzie budowa kanału drewnianego, winien być takowy wykonany szczelnie po za obrębem budynków, w jak największej możliwej odległości od studzien, i od spodu tudzież z boków zabezpieczony od przeciekania warstwą co najmniej 25 cm. grubą iłu lub tłustej gliny w stanie wilgotnym mocno i dokładnie ubitej.

Celem przewietrzenia kanału należy założyć komin wentylacyjny, umieszczony ile możności pomiędzy często ogrzewanymi kominami.

Jeżeli gmina miasta Lwowa ze względów publicznych uzna za potrzebne, mogą być kanały prywatne leżące pod drogami i placami publicznymi nabyte przez gminę, a to w razie nieprzyjścia do skutku dobrowolnej ugody nawet w drodze wywłaszczenia, w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów.

Do b) Przy systemie beczkowym powinien być otwór pomiędzy rurą spustową a beczką opatrzone wiekiem szczelnie zamykającym się, zaś komórka, w której się mieszczą beczki, powinna być tak wielką, aby w niej dwóch ludzi około beczki wygodnie poruszać się mogły, niemniej powinna mieć odpowiednio urządzony otwór dla przystępu robotników i podnoszenia względnie spuszczenia beczek.

§. 52.

Stajnie, składy słomy i siana.

Posoby stajen, nad którymi pomieszkania się znajdują, powinny być sklepione, dla zapobieżenia zaś szerzeniu się wyziewów, należy w stajniach urządzić kanały wentylacyjne i wyprowadzić je po nad dach. Gdzie stajnie

mieszczą się w osobnym na ten cel budynku, wystarcza posoba z belek opatrzona powałą i polepą z gliny albo posadzką na poddaszu i z dołu snfitowana.

Składy na słomę i siano należy oddzielić od innych budynków albo lokalności murem ogniowym w myśl §. 42.

Ścieki stajenne należy tak urządzić, aby zanieczyszczanie spodu ziemnego albo zawilgocenie murów nastąpić nie mogło.

§. 53.

Gnojowniki.

Gnojowniki powinny być urządzone o ile możności najdalej od studzien i opatrzone ścianami i posadzką nieprzepuszczalną, jakoteż mocnemi, szczelnie zamykającemi się wiekami. Co do konstrukcyi gnojowników obowiązują przepisy postanowione w §. 51. dla zbiorników kloacznych.

§. 54.

Poddasza.

Dla ochrony materiałów i robót rękodzielniczych od wpływów atmosferycznych dozwala się stawiać poddasza czyli szopy otwarte na filarach mruwanym albo słupkach drewnianym.

Jeżeli poddasza do granicy sąsiedzkiej przypierają, należy je zabezpieczyć z tej strony murem ogniowym w myśl §. 42. Co do pokrycia tych budynków obowiązuje §. 47.

E) Ze względu na szczegółowe przeznaczenie budynku:

§. 55.

Ogólne postanowienia co do budynków przeznaczonych na szczegółowe cele.

Przy budowlach przeznaczonych na szczegółowe cele, jako to: na kościoły, domy modlitwy, szkoły, teatru, sale widowisk, koncertów, zabaw i t. p. ustanawiane będą ze względów budowniczych, ogniowych i zdrowotnych szczegółowe warunki w każdym poszczególnym przypadku.

DZIAŁ III.

Budowy służące na cele przemysłowe.

§. 56.

Uwagi ogólne co do budynków przemysłowych.

Jako budynki przemysłowe w przeciwstawieniu do domów mieszkalnych rozumieją się: fabryki, zakłady warstutowe i magazyny.

Budynki przemysłowe dzielą się na:

- a) izolowane,
- b) nieizolowane.

§. 57.

Budynki przemysłowe izolowane — odstępy izolacyjny. — Budowa domów fabrycznych izolowanych. — Budowa domów mieszkalnych przy budynkach przemysłowych izolowanych.

Budynki przemysłowe albo kompleksy tychże uważane są za izolowane, jeżeli ich każdy punkt oddalony jest od innych budynków i granic sąsiednich najmniej 20 metrów.

Szerokość ulic, jako też potoków publicznych wlicza się w to oddalenie.

Jeżeli zakłady fabryczne przypierają bezpośrednio do innych takich samych zakładów, w takich razach wystarcza oddalenie 10 m.

Odstępu izolacyjnego zabudować nie wolno.

Budynki fabryczne izolowane nie mające więcej jak jedno piętro wysokości, w których nie wyrabiają się ani się gromadzą przedmioty łatwo podlegające zapaleniu, mogą być z wyjątkiem ścian kominowych albo tych które do ulic przypierają, budowane z ryglówki o przedziałach murowanych cegłą.

Domy mieszkalne przy budynkach fabrycznych izolowanych, niemające więcej jak jedno piętro wysokości i służące dla właściciela, urzędników i robotników, mogą być budowane z ryglówki jak powyżej z uwzględnieniem przepisów §. 46. Jeżeli domy te przypierają do warsztatów, mają być od takowych oddzielone murem ogniowym, niemniej ściany do ulic przypierające mają być prowadzone z pełnego muru.

§. 58.

Budynki przemysłowe nieizolowane i domy mieszkalne przy nich.

Budynki przemysłowe położone w mniejszem oddaleniu niż 20 metrów od innych budynków lub granic sąsiednich, jako też domy mieszkalne przy nich położone, podlegają przepisom ustanowionym w niniejszej ustawie dla zwykłych budynków.

§. 59.

Szczegółowe przepisy dla budynków przemysłowych.

Do wszystkich budynków przemysłowych bez różnicy odnoszą się następujące przepisy:

- a) Na budowę tychże należy przedłożyć plany jak to przepisane w §. 8. dla zwykłych budynków.
- b) Budynki w których mieszczą się kotły parowe, mają być stawiane w jak największej odległości od ulic i od innych zabudowań, w których ludzie zazwyczaj się znajdują; gdzie zaś to nie jest możebnem, powinny być od tychże oddzielone murem najmniej na 2 cegły grubym i lekko nakryte, w żadnym zaś razie nie mogą być przesklepione.
- c) Palowiska mają odpowiadać przepisom §. 46.
- d) Ubikacje warsztatowe mają mieć najmniej 3 m. wysokości i powinny być opatrzone w odpowiednią wentylację.
- e) Odpływ nieczystych lub cuchnących płynów ma być tak urządzony, aby takowe otoczeniu nie były dokuczliwe lub szkodliwe.
- f) Wychodki i pisoary dobrze wentylowane mają być umieszczone w odpowiedniej ilości.

- g) Za siłę i trwałość budynków, w których nagromadzają się towary lub produkta surowe, albo w których maszyny są ustawione, odpowiada właściciel.
- h) Pokłady belkowe mogą być oparte na podciągach i podporach żelaznych a nawet drewnianych, jeżeli w budynku nie mają się wyrabiać albo gromadzić przedmioty łatwo podlegające zapaleniu.
- i) Powąta pokładów belkowych może równocześnie służyć za podłogę, która nie potrzebuje być sufitowaną.
- k) Ściany przedziałowe mogą być sporządzone z drzewa z wyjątkiem tych miejsc, gdzie się wyrabiają lub gromadzą przedmioty łatwo podlegające zapaleniu.
- l) Wiązania dachów mogą być oparte bezpośrednio na pokładach belkowych.
- m) W każdym budynku przemysłowym o więcej piętrach muszą być ogniotrwałe schody ratunkowe, które w razie pożaru dostaćby się można z budynku na zewnątrz. Schody ratunkowe powinny być w murowanym obudowaniu i mieć strop czyli posobę ogniotrwałą.

W obszernych fabrykach powinno być więcej schodów ratunkowych i to tak rozłożonych, ażeby odległość do schodów ratunkowych z każdego punktu nie wynosiła więcej jak 40 m. Jeżeli schody takie służyć mają w razie niebezpieczeństwa nie dla większej liczby ludzi jak 50, muszą mieć co najmniej 1·3 m. szerokości, jeżeli są prostoramienne, zaś 1·6 m. szerokości, gdyby schody były założone o stopniach klinowych. Na każde 50 ludzi więcej powinna być szerokość powiększona o 0·15 m.

Dla ułatwienia komunikacji mogą być schody te umieszczone na zewnątrz budynku w obrębie izolacyjnym zakładu.

DZIAŁ IV.

Wyjątkowe postanowienia dla budowli na gruntach od miasta odległych.

§. 60.

Ogólne uwagi.

Dla budowli nie wyższych jak na jedno piętro na gruntach odległych od przedmieść gęściej zabudowanych, albo na takich, które ze względu na swe położenie za stosowne ku temu uznane będą, mogą być dozwolone pewne ułatwienia w budowie, jeżeli przeznaczenie budynku albo otoczenie jego nie wymaga szczególniejszej mocy budowy albo bezpieczeństwa od pożaru.

§. 61. (do §. 28.)

Szutrowania podwórz.

Szutrowanie podwórz nie wymaga się.

§. 62. (do §. 32.)

Wysokość ubikacji mieszkalnych.

Wysokość ubikacji mieszkalnych może być obniżoną do 2·5 m.

§. 63. (do §. 34.)

Zamieszkanie pokoi strychowych.

Zamieszkanie pokoi strychowych jest dozwolone pod warunkiem osufitowania posoby i wszelkich drewnianych ścian przystępu i lokalności samych, jako też ścisłego zachowania przepisów §. 46.

§. 64. (do §. 36.)

Drewno.

Na skład materiału opałowego mogą służyć komórki drewniane.

§. 65. (do §. 40.)

Konstrukcja ścian.

Wszelkie parterowe budynki, które oddalone są od najbliższych grauc sąsiednich najmniej 20 metrów mogą być budowane w całości z drzewa.

Budynki parterowe w mniejszem oddaleniu mogą być zbudowane z drzewa ryglowego o podziałach wymurowanych należyście cegłą.

Budynki piętrowe powinny być budowane z twardego materiału. Wyjątek stanowią wile stawiane na letnie pomieszkane w ozdobnym stylu, jeżeli oddalenie ich od granicy sąsiedniej wynosi najmniej 20 m. Ściany kominowe powinny być jednakże murowane z cegły i przepisy §. 46. ściśle zachowane.

§. 66.

Materiał do budowy.

Używanie sztucznych surogatów, a mianowicie betonu, pisé, cegieł wapiennych i t. d. jest dozwolonem. Co do ilości piętr, grubości murów i t. d. wydane będą w miarę okoliczności każdorazowo szczegółowe postanowienia.

§. 67. (do §. 47.)

Wiązanie dachów i ich pokrycie.

Wiązania dachów mogą być oparte na belkowaniach strychowych.

Używanie gontów na pokrycie dachów, niemniej tektury i t. p. materiałów jest dozwolonem, pokrywanie słomą wzbbronionem.

§. 68. (do §. 50.)

Wychodki.

Wychodki powinny być opatrzone dołem kloaczny, co najmniej dylami ocembrowanym, lub też beczkami do wywożenia kału odpowiednio urządzo-nemi. Rury spustowe w wychodkach mogą być sporządzone z trąb drewnia-nych szczelnie spojonych i wewnątrz osmołowanych.

DZIAŁ V.

Postępowanie po ukończeniu budowy.

§. 69.

Uporządkowanie na placu budowy.

Po ukończeniu budowy należy niezwłocznie zasypać wszystkie z powodu budowy powstałe jamy, uprzątnąć pozostały materiał budowlany, rusztowania, ziemię, gruz i t. p. i przyprowadzić wszystko w okóło budowy, co z jej powodu zmienionem lub uszkodzonem zostało, kosztem własnym do stanu odpowiedniego

§. 70.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Nowo wzniesiony budynek nie powinien być wzięty w użytek pierwiej, dopóki Magistrat nie udzieli na to pozwolenia, przekonawszy się przez komisyę zesłaną na miejsce, iż przeciw użytkowaniu nowej budowy nie zachodzą żadne przeszkody ze względów budowniczo-ogniowo i sanitarno policyjnych.

W szczególności postanawia się, iż budynki piętrowe murowane nie mogą być zamieszkałe w tym samym roku, w którym budowa ich rozpoczętą została.

Gdyby budujący przeprowadził zmiany, które w planie konsensowym lub w dodatkowych planach nie były uwidocznione, albo wykonał takie urządzenia których w planach się nie uwidacznia, albo też zaniechał takich urządzeń, które ze względów ogniowo i sanitarno policyjnych są koniecznemi. w takim razie orzeknie Magistrat, czy i o ile przed uskutecznieniem takowych, względnie przed ich usunięciem wzięcie w użytek nowego budynku nastąpić może, jakoteż w jakim przeciągu czasu i pod jakimi rygorami nakazane zmiany powinny być wykonane.

Komisyjne oględziny mają nastąpić w przeciągu 8 dni po wniesieniu podania, a w następnych 8 dniach ma być załatwienie podania stronie doręczone.

DZIAŁ VI.

Utrzymanie istniejących budynków.

§. 71.

Konserwacya budynków.

Każdy właściciel jest obowiązany utrzymywać realność swoją w dobrym stanie, czysto i porządkie i nie powinien dopuścić, aby budynki w skutek zaniedbania zagrażały bezpieczeństwu publicznemu, oddziaływały szkodliwie na zdrowie mieszkańców, szpeciły ulice publiczne, albo sprzeciwiały się wymaganiom porządku i czystości; obowiązany jest przeto każdą powstałą wadliwość, nawet bez wezwania do tego ze strony władzy, usunąć w myśl niniejszej ustawy.

Gdyby właściciel na wezwanie władzy nie usunął powstałych wadliwości w oznaczonym terminie w myśl niniejszej ustawy, albo gdyby budowa rozpoczęta dłużej niż trzy lata była zawieszoną i mimo wezwania władzy w oznaczonym terminie nie została wykończoną albo uprzątniętą, władza przymusowymi środkami zarządzi opróżnienie części lub całego budynku, albo też rozebranie i uprzątnięcie rozpoczętej a niewykończonej budowy.

§. 72.

Budynki zawaleniem się grożące.

W razie zagrażającego niebezpieczeństwa może Magistrat zarządzić natychmiastowe opróżnienie i zabezpieczenie budynku grożącego upadkiem, a gdyby tego była potrzeba, całkowite lub częściowe rozebranie onegoż, zaś w razie oporu lub opieszałości właściciela, przeprowadzić to wszystko w drodze przymusowej na koszt i niebezpieczeństwo tegoż.

W ogólności obowiązkiem jest Magistratu w każdym wypadku, bez przyznania mocy wstrzymującej jakimkolwiek rekursom, poczynić takie zarządzenia i użyć takich środków przymusowych, które się okażą niezbędnymi dla usunięcia grożącego niebezpieczeństwa, zapobieżenia większemu powstać mogącemu złemu i dla zapewnienia wykonania postanowień niniejszej ustawy.

§. 73.

Budynki przymusowo opróżnione.

Jeżeli budynek przymusowo opróżniony w przeciągu lat trzech nie zostanie tak naprawiony, aby znowu mógł być zamieszkanym, albo nie będzie rozebrany i uprzątnięty, służy Magistratowi jako władzy politycznej prawo, orzec ze względów publicznych rozebranie jego na koszt właściciela, albo też egzekucyjną sprzedaż realności w drodze publicznej licytacji i wdrożyć takową u c. k. władz sądowych w myśl ustaw obowiązujących z warunkiem, że nowonabywca będzie obowiązany w terminie oznaczyć się mającym przyprowadzić realność do możliwie dobrego i bezpiecznego stanu.

§. 74.

Konserwacya dachów gontowych.

Wszelkie dachy gontowe w śródmieściu i na przedmieściach gęściej zabudowanych, tudzież na budynkach piętrowych, mają być pokryte ogniochronnym materiałem w przeciągu lat 25 od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Do naprawy dachów gontowych w czasie tym na powyższych budynkach potrzeba zezwolenia Magistratu, jeżeli nie chodzi tylko o wymianę pojedynczych lub małej ilości gontów.

Pozwolenie może być tylko natenczas udzielone, jeżeli wiązanie dachu zostanie uznane jako zupełnie zdrowe lub przynajmniej w tak dobrym stanie że zdoła przetrwać zamierzone pokrycie gontami. W przeciwnym razie, należy zarządzić odnowienia wiązania dachu i ogniotrwałe pokrycie.

§. 75.

Zastosowanie postanowień §§. 22 a i b, 33 i 34. ustęp pierwszy, 36 ustęp drugi, 37, 50, 51 i 55, do istniejących budynków.

W miarę uznanej przez Magistrat ze względów publicznych potrzeby, winne być do istniejących budynków w obrębie miasta i ludniejszych przed-

mieść zastosowane postanowienia, zawarte w §. 22 *a* i *b*, 33 i 34 ustęp pierwszy, 36 ustęp drugi, 37, 50 i 51 pod względem usunięcia rozmaitego rodzaju przedmiotów, po za linię frontową budynków sięgających (jako to: schodów, krat i poręczy, drzwi, okien i okiennic, i t. p.) pomieszkań w piwnicach i na poddaszach czyli strychach, wejść do piwnic bezpośrednio z ulicy, tudzież pod względem odpowiedniego urządzenia pomieszkań stróżów, wychodków, jam kloacznych, kanałów a to przy przedsięwzięciu głównych i takich reperacji, których koszta stoją w odpowiednim stosunku do wydatków na skutecznie się mające ulepszenia.

Wspomniane w §. 55 budynki przeznaczone na szczegółowe cele, winny być w przeciągu lat pięciu od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, stosownie do wezwania władzy urządzone odpowiednio względem budowniczym, ogniowym i zdrowotnym.

DZIAŁ VII.

Władze do przestrzegania niniejszej ustawy powołane.

§. 76.

Władze powołane.

Władzami do przestrzegania niniejszej ustawy powołanemi są :

1. Magistrat król. stoł. miasta Lwowa.
2. Rada król. stoł. miasta Lwowa.
3. Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.
4. C. k. Namiestnictwo Królestwa Galicyi i Lodomeryi.
5. C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 77.

M a g i s t r a t.

Magistrat król. stoł. miasta Lwowa załatwia wszystkie sprawy budownicze w pierwszej instancji, a to we własnym zakresie działania gminy miasta Lwowa jako też organ wykonawczy, zaś w poruczonym zakresie jako władza miejscowo policyjna, a przeto :

- a*) Czuwa nad wykonaniem przepisów niniejszej ustawy.
- b*) Sprawuje nadzór budowniczo-policyjny nad istniejącymi i nowo budującymi się domami.
- c*) Udziela lub odmawia konsensu na budowy, a w wypadkach wymienionych w §. 78 *a*) przedstawia swe wnioski Radzie miejskiej i czyni potrzebne przedłożenia c. k. Namiestnictwu.
- d*) Orzeka w sprawach budowniczo-policyjnych i nakłada kary za wykroczenia przeciw postanowieniom niniejszej ustawy tudzież przepisom w myśl też wydany.

§. 78.

R a d a m i e j s k a.

Rada król. stoł. miasta Lwowa orzeka;

- a) O przedłożonych jej przez Magistrat konsensach na każdą budowę, do której odnoszą się postanowienia §§. 4. i 6. tej ustawy, i w ogóle o konsensach na budowę, które szczególnie tyczą się interesów gminy ze względu na jej własność lub ze względu na publiczną komunikację.
- b) W drugiej instancji w sprawach budowniczych we własnym zakresie działania gminy.

§. 79.

Wydział krajowy, c. k. Namiestnictwo, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Ustawa niniejsza nie narusza prawa wydawania orzeczeń i zarządzeń przysługującego na podstawie statutu kr. stoł. miasta Lwowa (ustawy z d. 14. Października 1870. r. Dz. ust. kraj. Nr. 79). Wydziałowi krajowemu i c. k. Namiestnictwu względnie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych ani też istniejących szczegółowych postanowień co do budowli szkół, kościołów, teatrów (§. 55).

DZIAŁ VIII.**Postępowanie przy budowlach publicznych tudzież kolejowych i w pobliżu kolei żelaznych.**

§. 80.

B u d o w l e p u b l i c z n e.

Przy budowlach tak zwanych publicznych, to jest wykonywanych przez państwo, kraj lub fundusze pod ich zarządem zostające, powołanym jest Magistrat do przeprowadzenia komisji lokalnej w myśl §. 11. celem przesłuchania stron interesowanych co do możliwych zarzutów.

Przy tej komisji należy także oznaczyć linię budowlaną i poziom.

Jeżeli przeciw budowaniu nie zostaną podniesione zarzuty, lub podniesione w dobrowolny sposób zostaną uchylone, należy zawiadomić władzę prowadzącą budowę, że przeciw budowie nie zachodzi żadna przeszkoda.

O zarzutach nie uchylonych, o ile one nie są natury prywatno-prawnej, rozstrzyga c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z władzą prowadzącą budowę, zaś pod względem zarzutów prawno-prywatnych postąpi c. k. Namiestnictwo co do tych budowli wedle przepisów zawartych w §. 11.

Oddanie tych budowli do użytku pozostawia się zarządzeniu władzy, która je wybudowała.

§. 81.

B u d o w l e k o l e j o w e i w p o b l i ż u k o l e i ż e l a z n y c h.

Przy budowlach kolejowych, t. j. na gruntach kolei żelaznych, tudzież przy budowlach w pobliżu kolei żelaznych wykonywanych, należy zastosować się do obowiązujących w tej mierze osobnych przepisów.

DZIAŁ IX.

Postępowanie karne.

§. 82.

Zastosowanie ustawy karnej.

Wykroczenia przeciw niniejszej ustawie, które podpadają pod ustawę karną, dochodzone będą przez c. k. Sądy.

§. 83.

Kary policyjne.

Wykroczenia przeciw postanowieniom §. 3 alinea 1, następnie §§. 14 i 18 niniejszej ustawy podlegają karze pieniężnej od 5 do 300 zł., a w razie niemożności ściągnięcia grzywny, karze aresztu od 1 dnia do 2 miesięcy; wykroczenia przeciw innym §§. jakoteż przeciw nakazom przez właściwe władzę w zakresie niniejszej ustawy wydanym, podlegają karze pieniężnej od 5 do 100 zł., a w razie niemożności ściągnięcia jej, karze aresztu od 1 do 20 dni.

Karze podpada właściciel budowy lub wykonujący budowę, albo obadwaj w miarę, o ile który przewinił.

Kara nałożona nie uwalnia bynajmniej od obowiązku uchylenia popełnionej wadliwości budowy, jakoteż od dopełnienia zarządzeń władzy, a nawet od zniesienia wadliwego przedmiotu budowy, jeżeli i o ile właściwa władza uzna to za konieczne.

DZIAŁ X.

Postanowienie wykonawcze.

§. 84.

Dzień wejścia w życie ustawy i unieważnienie dotychczasowych przepisów.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z 45tym dniem po jej ogłoszeniu, a jednocześnie tracą moc obowiązującą dla miasta Lwowa wszelkie dotychczasowe przepisy dotyczące budowl, objętych niniejszą ustawą.

§. 85.

Poruczenie wykonania.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Następuje wybór komisji powodziowej z 15 członków.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp.: Antoniewicza, Lasockiego, ks. Sawę, Kluckiego, Romera, Tyszkiewicza i Skrzyńskiego.

Z porządku dziennego następuje: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji dla spraw gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych w zachodniej części kraju.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji dla spraw gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego w sprawie regulacji górnego Dniestru.

Posel Skałkowski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji powo-
dziowej.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Dzieduszyckiego w sprawie zmiany krajowych
ustaw szkolnych.

Posel W. Dzieduszycki uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do komisji
szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Marszałek oświadcza, iż punkt 7. porządku dziennego t. j. pierwsze czytanie wniosku posła
Koziebrodzkiego w sprawie przepisów o urządzeniu ementarzy — na prośbę wnioskodawcy cofa
z porządku dziennego — i umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożonym przez Wydział krajowy pro-
jekcie ustawy zmieniającej niektóre postanowienia obowiązującej krajowej ordynacyi wyborczej
z 26. Lutego 1861.

Marszałek oświadcza, że przedmiot ten usuwa z porządku dziennego dla braku w ustawie
wymaganego nadzwyczajnego kompletu $\frac{3}{4}$ całej liczby członków Sejmu.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posła Koziebrodzkiego w przedmiocie
przymusowej asekuracyi budynków szkolnych.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt
ustawy :

U S T A W A

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Budynki należące do któregośkolwiek z publicznych funduszów szkolnych, mają być w za-
kładzie asekuracyjnym od ognia ubezpieczone.

§. 2.

Wydatki na ubezpieczenie ponoszą ci, na których ciąży obowiązek stawiania i utrzymywania
budynków szkolnych. Czynności ubezpieczenia dokonać ma władza, zarządzająca funduszem szkol-
nym, do którego budynek należy.

§. 3.

Do tego funduszu wpływa wynagrodzenie, uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną. Wy-
nagrodzenie to nie może być jednak użyte na inne cele, jak na odbudowanie lub naprawę bu-
dynku przez ogień zniszczonego lub uszkodzonego.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Budynki, należące do któregolwiek z publicznych funduszów szkolnych, mają być w zakładzie asekuracyjnym od ognia ubezpieczone.

P. W. Koziebrodzki wnosi dostatecznie popartą poprawkę, ażeby w §. 1. w 2gim wierszu po słowie „ognia“ umieścić wyraz „bez przerwy“.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który prostuje wyraz „ubezpieczone“ na „ubezpieczane“ i nie sprzeciwia się poprawce p. W. Koziebrodzkiego, - Izba uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji i z poprawką p. Koziebrodzkiego w następującem brzmieniu:

§. 1.

Budynki, należące do któregokolwiek z publicznych funduszów szkolnych, mają być w zakładzie asekuracyjnym od ognia bez przerwy ubezpieczone.

Następnie uchwała Izba bez rozprawy według wniosku komisji oddzielnie §. 2. 3 i 4 w następującem brzmieniu:

§. 2.

Wydatki na ubezpieczenie ponoszą ci, na których ciąży obowiązek stawiania i utrzymywania budynków szkolnych. Czynności ubezpieczenia dokonać ma władza, zarządzająca funduszem szkolnym, do którego budynek należy.

§. 3.

Do tego funduszu wpływa wynagrodzenie uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną. Wynagrodzenie to nie może być jednak użyte na inne cele, jak na odbudowanie lub naprawę budynku, przez ogień zniszczonego lub uszkodzonego.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

Wreszcie uchwała Izba według wniosków komisji bez dyskusji tytuł i wstęp w następującem brzmieniu:

U S T A W A

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Zolla w przedmiocie zmiany obowiązujących przepisów egzekucyjnych.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić rezolucyę następującej treści:

„Wzywa się e. k. Rząd, aby jak najrychlej w obowiązujących dotąd ustawach o egzekucyi sądowej przeprowadził na właściwej drodze zmiany w tym kierunku, iżby przy drobnych pretensjach nie było wolno wierzycielowi prowadzić drugiego i trzeciego stopnia egzekucyi na nieruchomości, dopóki się nie wykaże, iż egzekucya na rzeczy ruchome była bezskuteczną.

Po przemówieniu posła Rosnera przeciw wnioskowi komisji i sprawozdawcy za tym wnioskiem, Izba uchwała takowy.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o petycji Towarzystw rolniczych we Lwowie i w Krakowie z projektem ustawy w sprawie niszczenia kianianki i szkodliwych ostów.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłki drukarskie i czyta następującą ustawę:

U S T A W A

o tępieniu kianianki i szkodliwych ostów.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Wszyscy właściciele, posiadacze gruntów względnie dzierżawcy, albo zarządcy gospodarstw, są obowiązani tępić chwasty, to jest kianiankę, także wylubem zwaną i wszelkie osty szkodliwe na gruntach jakiegokolwiek rodzaju i uprawy w ich posiadaniu, lub pod ich zarządem będących, tak na miedzach i drogach, jak na brzegach i tamach, groblach i nasypach, nie wyłączając nasypów i wszelkich przestrzeni własnością kolei żelaznych będących, na zrębach graniczących z polami, na rolach i na łąkach, przegonach i pastwiskach, na kamieńcach i odsypiskach, w łożyskach rzek i placach — a to w takim czasie, by rośliny te nigdy nie były dopuszczane do kwiatu lub dojrzewania.

§. 2.

Gdzie kianianka lub oset przed kwitnieniem przez obowiązanych do tego zniszczonemi nie będą, winien naczelnik gminy, względnie przełożony obszaru dworskiego nakazać tępienie w stosownie krótkim przeciągu czasu, po bezskutecznym upływie tegoż, naczelnik gminy, lub przełożony obszaru dworskiego, zarządzi tępienie tych chwastów na koszt opieszalego.

§. 3.

Oprócz tego należy opieszalemu wymierzyć karę od 1 zł. do 5 zł., a w razie powtórnej opieszalności, do wysokości 10 zł., zaś w przypadku niemożności płacenia, należy karać aresztem od 1 do 3 dni.

Kary pieniężne wpływają do funduszów Rady powiatowej.

§. 4.

Karę na członków gminy orzeka naczelnik gminy za współudziałem dwóch assesorów (przysiężnych) w poręczonym zakresie działania, a na przełożonego obszaru dworskiego, na mieszka-jących na obszarze dworskim i na członków zwierzchności gminnej polityczna władza powiatowa.

Orzeczenie to winno być obżałowanemu albo na piśmie doręczonem, lub też w kancelaryi urzędu w obecności dwóch świadków ogłoszonem; w ostatnim wypadku winno być ogłoszenie kary i dzień w którym ono nastąpiło, w odnośnym protokole zapisanem i przez dwóch świadków stwierdzonem.

§. 5.

Zażalenie przeciwko orzeczeniu temu może być wniesionem ustnie lub pisemnie do politycznej władzy powiatowej na ręce naczelnika gminy, względnie do c. k. Namiestnictwa za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej, w przeciągu dni 3ch od dnia doręczenia, względnie ogłoszenia takowego. Przeciwko dwom równobrzmiącym orzeczeniom nie przysłuża prawo dalszego odwołania się.

§. 6.

Straż polowa, nadzór drogowy, dalej c. k. Żandarmerya, są obowiązane z urzędu każde dostrzeżone przekroczenie tej ustawy naczelnikowi gminy oznajmić, a jeżeli ono jego samego dotyczy, politycznej władzy powiatowej.

§. 7.

Gdyby wykonanie tej ustawy przez naczelników gmin lub przełożonych obszarów dworskich zostało zaniedbanem, ma polityczna władza powiatowa stosowne poczynić zarządzenia. Na naczelnika gminy, względnie przełożonego obszaru dworskiego, zaniedbującego obowiązki z tej ustawy wynikające, winna polityczna władza powiatowa nałożyć karę porządkową od 5 do 10 zł., która wpłynie do funduszów Rady powiatowej.

§. 8.

Ustawa ta ma być dwa razy każdego roku, a mianowicie w połowie Marca i z początkiem Czerwca przez naczelników gmin i przełożonych obszarów dworskich ogłaszana.

§. 9.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem i po wysłuchaniu zdania Towarzystw rolniczych krajowych, wyda odnośnie pouczenia co do wykonania tej ustawy i co do sposobów tępienia kianianki i ostów.

§. 10.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Lasocki i wnosi odesłanie całego projektu napowrót do komisji.

P. W. Koziebrodzki stawia następujący wniosek dostatecznie poparty:

„Sprawozdanie nad ustawą o tępieniu kianianki i szkodliwych ostów, odsła się napowrót do komisji kultury, celem ściślejszego określenia i uzupełnienia postanowień projektu ustawy“.

J. E. Namiestnik jako komisarz rządowy czyni uwagę do §. 3 ustęp 2gi ustawy, iż właściwsiem byłoby postanowienie odsyłania kar pieniężnych do funduszu kultury kraj. zamiast jak to komisya proponuje, do funduszów Rady powiatowej.

P. Lasocki przystępuje do wniosku p. W. Koziebrodzkiego.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwała wniosek p. W. Koziebrodzkiego

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji prawniczej o petycyach.

Przewodnictwo obejmuje zastępcę Marszałka ks. bisknp Sembratowicz

Sprawozdawca p. Siengalewicz czyta sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie petycyi L. 66 gminy Otynii i innych, o ustanowienie Sądu powiatowego z siedzibą w Ottynii, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy Ottynii i innych gmin okolicznych o ustanowienie Sądu powiatowego z siedzibą w Ottynii. udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby wszystkie w petycyi tej przytoczone stosunki w odpowiedniej drodze zbadał i na przyszłej sesyi Wysokiemu Sejmowi wniosek do uchwały w myśl ustawy z dnia 19. Maja 1868 Nr. 44. Dz p. p. przedłożył“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Sprawozdawca p. Siengalewicz czyta sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie petycyi L. 23 gminy Czerteż o wydzielenie jej z powiatu politycznego Żydaczów, a przydzielenie do powiatu politycznego w Kałuszu z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycę gminy Czerteż, o wydzielenie jej z powiatu politycznego Żydaczowa, a przydzielenie do powiatu politycznego Kałusza, udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby

przytoczone w petycyi tej stosunki zbadał i Wysokiemu Sejmowi na sesyi następnej, odpowiedni wniosek celem powzięcia stanowczej uchwały nad tą petycyą przedłożył.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Siengalewicz czyta sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie petycyj L. 8. gminy Stankowy co do wydzielenia jej z powiatu politycznego Żydaczowa i sądownego Żurawna a przydzielenie do powiatu politycznego i sądowego w Kałuszu, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę gminy Stankowa o wydzielenie jej z powiatu politycznego Żydaczów i sądowego Żurawno, a przydzielenie do powiatu politycznego i sądowego Kałusz, udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby przytoczone w petycyi tej stosunki zbadał i Wysokiemu Sejmowi wniosek celem powzięcia stanowczej uchwały nad tą petycyą przedłożył“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu zezwolenia na pobór opłat mytnicznych.

Sprawozdawca p. W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Wieliczce prawa do dalszego pobierania myta od mostu na rzece Wildze przy drodze gminnej Podgórsko-Kobierzyńskiej i na drodze powiatowej Wielicko-Dobczyckiej, z następującym projektem uchwały:

U C H W A Ł A.

o udzieleniu Radzie powiatowej w Wieliczce prawa do dalszego pobierania myta od mostu na rzece Wildze przy drodze gminnej Podgórsko-Kobierzyńskiej i na drodze powiatowej Wielicko-Dobczyckiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Wieliczce nadaje się na dalsze lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytnicznych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omycionych w dobrym stanie i własnym kosztem, a mianowicie:

1) od mostu na rzece Wildze przy drodze gminnej Podgórsko-Kobierzyńskiej, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny z wyjątkiem źrebiąt, cieląt i t. p. ssących przy matkach, $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

2) przy drodze powiatowej Wielicko-Dobczyckiej, wedle następującej taryfy:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od jednej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów jakoteż od każdej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych, lub o znizeniu tychże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem uchwały.

Izba uchwała głosowanie en bloc i przyjmuje cały wniosek Wydziału krajowego w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu uchwały oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca poseł W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych:

- 1) Radzie powiatowej w Borszczowie na drodze powiatowej Iwanków-Germakówka;
- 2) Radzie powiatowej w Mielcu, od mostu na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;
- 3) Radzie powiatowej w Mościskach, na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej;
- 4) Radzie powiatowej w Łańcucie, od mostu na rzece Rudzie (inaczej Trzebosicy) z następującym projektem uchwały:

U C H W A Ł A

o udzieleniu prawa do pobierania opłat mytniczych

- 1) Radzie powiatowej w Borszczowie, na drodze powiatowej Iwanków-Germakówka;
- 2) Radzie powiatowej w Mielcu, od mostu na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;
- 3) Radzie powiatowej w Mościskach, na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej;
- 4) Radzie powiatowej w Łańcucie, od mostu na rzece Rudzie (inaczej Trzebosicy).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielk. Księstwem Krakowskim rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radom powiatowym w Borszczowie, Mielcu, Mościskach i w Łańcucie, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszków powiatowych — a mianowicie:

- 1) Radzie powiatowej w Borszczowie, prawo do pobierania myta drogowego w Germakówce, na drodze powiatowej Iwanków-Germakówka;
- 2) Radzie powiatowej w Mielcu, prawo do pobierania myta mostowego w Zgórsku, na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;
- 3) Radzie powiatowej w Mościskach, prawo do pobierania myta drogowego w Krukienicach, na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej.

Przy każdej z tych trzech pod poz. 1), 2), 3), poszczególnionych dróg, pobierać należy opłatę mytniczą według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.
- c) Od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nieopłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

- 4) Radzie powiatowej w Łańcucie, prawo do pobierania myta od mostu na rzece Rudzie (inaczej Trzebosicy) w gminie Rudzie, podług następującej taryfy:
- a) Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, 2 (dwa) et.;
 - b) Od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.;
 - c) od pięciu sztuk bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, itp. 1 (jeden) et.;

Konie, krowy, woły, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólnie obowiązujące przepisy co do uwolnienia od opłaty myta lub zniesienia tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem uchwały.

Izba uchwała głosowanie en bloc i przyjmuje cały wniosek Wydziału krajowego w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu uchwały oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca poseł W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do dalszego pobierania myta mostowego.

- 1) Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce;
 - 2) Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie;
 - 3) Gminie Kańczuga;
- z następującym projektem uchwały:

U C H W A Ł A

o udzieleniu prawa do dalszego pobierania myta mostowego

- 1) Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce;
- 2) Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie;
- 3) Gminie Kańczuga.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

- 1) Obszarowi dworskiemu w Surmaczówce, powiatu Jarosławskiego, od mostu na rzece Lubaczówce, podług następującej taryfy:
 - a) Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 1 (jeden) et.;
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) et.;
 - c) od pięciu świń, cieląt, lub dziesięciu owiec 1 (jeden) et.

2) Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Radawie, powiatu Jarosławskiego, od mostu na rzece Lubaczówce przy drodze gminnej z Cetuli do Cienkiego, pod warunkiem utrzymania własnym kosztem tak pomienionego mostu jakoteż mostów na ramieniu Lubaczówki i na Potoku, według następującego wymiaru:

- a) Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;
- c) od pięciu świń lub cieląt oraz od dziesięć owiec 1 (jeden) ct.;

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Wolni być mają od tej opłaty wszyscy mieszkańcy gminy Radawy, wyjąwszy najęte furmanki z tej gminy, oraz wolne będą furmanki gmin: Mołodycza, Zaradowa, Czerce, Surmaczówki i Zapalowa w przejazdach dla potrzeb swych parafialnych.

3) Gminie Kańczuga, powiatu Łańcuckiego, od dwóch mostów na rzece Mleczce przy trakcie Jarosławskim położonych, przy jednej rogatce, podług następującej taryfy:

- a) Od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta wszelkiego rodzaju ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

- c) Od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych lub o znizeniu tychże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem uchwały.

Izba uchwała głosowanie en bloc i przyjmuje cały wniosek Wydziału krajowego w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu uchwały oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do dalszego pobierania opłat mytniczych od przewozów:

- 1) obszarowi dworskiemu w Brzyściu,
- 2) obszarowi dworskiemu w Podleszanach,
- 3) obszarowi dworskiemu w Woli mieleckiej,
- 4) obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach,
- 5) obszarowi dworskiemu w Szczurowicach,
- 6) obszarowi dworskiemu w Wysocku, z następującym projektem uchwały:

U C H W A Ł A

o udzieleniu prawa do dalszego pobierania opłat mytniczych od przewozów:

- 1) obszarowi dworskiemu w Brzyściu,
- 2) obszarowi dworskiemu w Podleszanach,

- 3) obszarowi dworskiemu w Woli mieleckiej,
- 4) obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach,
- 5) obszarowi dworskiemu w Szezurowicach,
- 6) obszarowi dworskiemu w Wysocku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

- 1) obszarowi dworskiemu w Brzyściu, powiatu Mieleckiego, od przewozu na rzece Wisłoce, podług następującej taryfy:
 - a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
 - c) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.
 - d) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, krowy, woły, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.
- 2) Obszarowi dworskiemu w Podleszanach, powiatu Mieleckiego, od przewozu na rzece Wisłoce, wedle następującego wymiaru:
 - a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.
 - c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, t. j. od cieląt, źrebiąt, owiec, kóz i świń 1 (jeden) ct.
 - d) od jednej osoby pieszej 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, wolne są od wszelkiej opłaty mytniczej.
- 3) Obszarowi dworskiemu w Woli mieleckiej powiatu Mieleckiego, od przewozu na rzece Wisłoce, podług następującej taryfy:
 - a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 5 (pięć) ct.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów i od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 5 (pięć) ct.

Wyjątek staoowią bydłęta ssące przy matkach, które są wolne od opłaty myta.

 - c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz i nierogacizny 1 (jeden) ct.
 - d) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.
- 4) Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach, powiatu Mieleckiego, od przewozu na rzece Wisłoce podług następującego wymiaru:
 - a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 5 (pięć) ct.
 - c) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych $2\frac{1}{2}$ (dwa i pół) ct.

d) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, krowy, woły, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

5) Obszarowi dworskiemu w Szczurowicach powiatu Brodzkiego, od przewozu przez rzekę Styr, wedle następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mulów i osłów i od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 2 (dwa) ct.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach, za które nie opłaca się myta.

c) od każdej sztuki pędzonego bydła drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz. nierogacizny, 1 (jeden) ct.

d) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

6) Obszarowi dworskiemu w Wysocku powiatu Jarosławskiego, od przewozu na rzece Sanie, podług następującej taryfy:

a) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu, 1 (jeden) ct.

b) od jednego konia idącego pod wierzchem pędzonego albo zaprzęzonego, 4 (cztery) ct

c) od jednego woła na rzeź albo w jarmie, od krowy, bukała i trzylatki, 2 (dwa) ct.

d) od jednego źrebięcia do dwóch lat, jakoteż od jednego cielęcia niemającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń, 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Wł. Badeni wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem uchwały.

Izba uchwała głosowanie en bloc i przyjmuje cały wniosek Wydziału krajowego w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu uchwały oraz tytuł i wstęp w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca p. W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu prawa do pobierania myta mostowego:

1) obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czulołowicach,

2) obszarowi dworskiemu w Stanisławczyku,

3) gminom wspólnie z obszarami dworskimi Delatyna i Zarzycza,

4) obszarowi dworskiemu w Dobrotworze, z następującym projektem uchwały:

U C H W A Ł A

o udzieleniu prawa do pobierania myta mostowego

1) Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czulołowicach,

2) Obszarowi dworskiemu w Stanisławczyku,

3) Gminom wspólnie z obszarami dworskimi Delatyna i Zarzycza,

4) Obszarowi dworskiemu w Dobrotworze.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje :

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie własnym kosztem :

- 1) Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czulowicach, powiatu Rudeńskiego, od mostu na rzece Wereszcy, podług następującej taryfy :
 - 1) Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) et.
 - 2) Od bydłał przepędzanych :
 - a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła, 1 (jeden) et.
 - b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) et.
 - c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) et.
- 2) Obszarowi dworskiemu w Stanisławczyku, powiatu Brodzkiego, od mostu na rzece Styrcze, wedle następującego wymiaru :
 - a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.
 - c) od pięciu świń lub cieląt, od 10 owiec 1 (jeden) et.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.
Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.
- 3) Gminom wspólnie z obszarami dworskimi Delatyna i Zarzyca, powiatu Nadwórniańskiego, od mostu na rzece Prucie, podług następującej taryfy :
 - a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.
 - b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.
 - c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.
Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.
- 4) Obszarowi dworskiemu w Dobrotworze powiatu Kamioneckiego, od mostu na rzece Bugu, wedle następującego wymiaru :
 - 1) Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 2 (dwa) et.
 - 2) Od bydłał przepędzanych :
 - a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 2 (dwa) et.
 - b) od pięciorga świń albo cieląt 1 (jeden) et.
 - c) od dziesięciorga owiec 1 (jeden) et.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólnie obowiązujące przepisy co do uwolnienia od opłaty lubniżenia teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca p. Wł. Badeni wnosi głosowanie en bloc nad całym projektem uchwały.

Izba uchwała głosowanie en bloc i przyjmuje cały wniosek Wydziału krajowego w drugiem czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba wszystkie ustępy projektu uchwały oraz tytuł i wstęp w trzeciem czytaniu.

Sprawozdawca poseł W. Badeni czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu gminie miasta Tarnopola prawa do dalszego pobierania myta kopytkowego z następującym projektem ustawy:

U S T A W A

o udzieleniu gminie miasta Tarnopola prawa do dalszego pobierania myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, udziela się gminie miasta Tarnopola prawo do pobierania myta kopytkowego na dalsze trzy lata pod następującymi warunkami:

Art. II.

Pobór myta kopytkowego odbywać się ma jak dotąd na ośmiu rogatkach miejskich przy wjazdach do miasta, a mianowicie:

1. na Lwowskiej,
2. „ Stawowej,
3. „ Przewalisze,
4. „ Brodzkiej,
5. „ Zbarazkiej,
6. „ Smykowskiej,
7. „ Mikulinieckiej
8. „ Petrykowieckiej.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et..
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, mułów i osłów, niemniej od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) et.

Wyjątek stanowią bydłeta ssące przy matkach wszelkiego rodzaju, za które nie opłaca się myta kopytkowego.

- c) od każdej sztuki bydła pędzonego, jakoto: cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Art. IV.

Przy poborze opłaty kopytkowej mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytnicznych lub o znizeniu takowych.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel jak tylko na brukowanie lub szutrowanie znajdujących się w obrębie gminy ulic, placów i dróg miejskich i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania takowych w ogóle w dobrym stanie i używania na miejskie cele drogowe prestacyi mieszkańców miasta według postanowień ustawy drogowej.

Art. VII.

Każdego roku przedłoży gmina miasta Tarnopola przed rozpoczęciem roku budżetowego Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie roku budżetowego wykaże gmina miasta Tarnopola Wydziałowi powiatowemu, czy i o ile preliminowane na ten rok z funduszu poboru myta kopytkowego roboty uskutecznione zostały, i czy cały dochód, który z poboru myta kopytkowego wpłynął, był na ten cel obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrola nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego, służy Wydziałowi powiatowemu a względnie Wydziałowi krajowemu.

Art. X.

Gdyby gmina miasta Tarnopola wymienionych w tej ustawie warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna Władza powiatowa wskazane w ustawie drogowej środki przymusowe. Gdyby zaś takowe nie skutkowały, może polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym wstrzymać pobór myta kopytkowego.

Art. XI.

Od zwierząt w art. III. poszczególnionych t. j. opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina miasta Tarnopola pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek obejmuje przewodnictwo napowrót.

W rozprawie ogólnej przemawiają poseł Korytowski dwukrotnie i poseł Antoniewicz przeciw wnioskowi Wydziału krajowego — posłowie Max i Rybicki za wnioskiem.

Po zamknięciu rozprawy i przemówieniu sprawozdawcy — zabiera głos jeszcze poseł Korytowski dla sprostowania faktu.

Marszałek oświadcza, iż dla braku kompletu nie może przystąpić do głosowania nad tym przedmiotem i odracza takowe do następnego posiedzenia.

Sekretarz poseł Dr. Stanisław hr. Badeni czyta dostatecznie popartą interpelacyę p. J. Stadnickiego i towarzyszy do p. komisarza rządowego w przedmiocie regulacyi rzek.

Marszałek oznajmia, iż interpelacya ta zostanie udzieloną p. komisarzowi rządowemu.

Poseł ks. Sawa ogłasza wynik wyboru komisji powodziowej.

Głosujących 83.

Wybrani pp. Antoniewicz, Badeni Kazimierz, Chrzanowski, Hausner, Henzel, Jędrzejowicz Stanisław, Męciński, Potocki Artur, Rey, Sanguszko, Sapieha Adam, Stadnicki Jan, Struszkiewicz, Tarnowski Jan i Zamoyski.

Marszałek wzywa komisję aby się zaraz ukonstytuowała — i zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 24. Września 1884 o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 6. posiedzenia, II. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Środę dnia 24. Września 1884 o godzinie 11. przed południem.

1. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie miasta Tarnopola na dalszy pobór myta kopytkowego. — Sprawozdawca poseł Władysław Badeni.
 2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie powiatu Jarosławskiego zezwolenia na pobór opłaty mytniczej od mostu na rzece Szkle. — Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
 3. Wybór uzupełniającej jednego członka komisji administracyjnej.
 4. Pierwsze czytanie wniosku posła W. Koziebrodzkiego w sprawie przepisów o urządzeniu cmentarzy.
 5. Sprawozdanie komisji prawnej o przedłożonym przez Wydział krajowy projekcie ustawy, zmieniającej niektóre postanowienia obowiązującej krajowej ordynacji wyborczej z dnia 26. lutego 1861. — Sprawozdawca poseł Fruchtman.
 6. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1882. funduszu krajowego, oraz funduszków uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.
 7. Sprawozdania komisji drogowej o petycjach:
 - a) gmin powiatu Nowotarskiego względem budowy drogi czy to rządowej czy powiatowej od Czarnego Dunajca do dworca kolei żelaznej w Chabówce;
 - b) Rady powiatowej w Nowym Sączu o opust 2.800 złr. z datku na budowę mostu w Gólkowicach;
 - c) Józefa Wysockiego z zażaleniem z powodu nadużyć przy rządowych budowlach wodnych i budowie dróg. — Sprawozdawcy pp. St. Stadnicki i Dembowski.
- Koniec posiedzenia o godz. 3¹/₄.

Marszałek krajowy:

Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

Siengalewicz w. r.

Spis petycji

wniesionych po dzień 22. Września 1884.

314. Chrzanowska Joanna wdowa po zastępcy dyrektora Wydziału krajowego przez p. Goldmana, o podwyższenie pensyi wdowiej.
315. Julia Olewińska i Hipolit Duszyński opiekunowie małoletniej Łucyi Olewińskiej przez p. Hoszarda, o pozostawienie jej nadal daru z łaski rocznych 60 złr.
316. Julia Olewińska wdowa po protokoliście Wydziału krajowego przez p. Hoszarda o zapomogę.
317. Wielopole gmina przez p. Romera o uwolnienie od ponoszenia kosztów leczenia Teresy i Michałiny Kozłowskiej.
318. Stowarzyszenie rękodzielników lwowskich „Gwiazda“ we Lwowie przez p. Romanowicza, o subwenyę.
319. Marya Wanek wdowa po nauczycielu przez p. Romanowicza o dar z łaski.

320. Paulina z Jordanów Barbaro przez p. Merunowicza o zapomogę lub stypendyum dla córek Maryi i Eugenii celem dalszego ich kształcenia.
321. Hilary Paczowski proboszcz z Barszczowie przez p. Merunowicza, o kanalizację obszarów położonych nad Pełtwą.
323. Ludwika Miączyńska właścicielka szkółki freblowskiej we Lwowie przez p. Merunowicza, o subwencyę.
323. Antoni Sozański przez p. Jankę o zmianę nazwy ulicy Sykstuskiej we Lwowie, na właściwą nazwę „Syxta“.
324. Emilia Chrzaszczewska i inne nauczycielki z Podhajec, przez p. ks. Sawę, o oddzielenie szkoły żeńskiej od męskiej.
325. Jan Matysek nauczyciel przez p. Tyszkiewicza o zapomogę.
326. Kolbuszowa Wydział powiatowy przez p. Tyszkiewicza w sprawie paszportów bydłych.
327. Strzyżów gmina przez p. Tyszkiewicza, w sprawie reformy jarmarków i targów.
328. Michał Chmura nauczyciel przez p. Tyszkiewicza, o wliczenie do emerytury 2 miesięcznej służby, spędzonej przy szkole ludowej w Dębicy.
329. Władysław Malina przez p. ks. Sawę, o zapomogę.
330. Arnold Moldauer przez p. J. Czartoryskiego, o stypendyum celem dalszego kształcenia się w muzyce.
331. Gmina Ruda krakowiecka przez p. Szeptyckiego o subwencyę 600 zł, na odbudowanie mostu na rzece Reczetyn.
332. Gmina Bilinka mała przez p. Stanisława Tarnowskiego (junior) o zapomogę na budowę szkoły.
333. Komitet spółki wodnej powiatu Samborskiego przez p. Skalkowskiego, w sprawie regulacji górnego Dniestru i jego dopływów.
334. Rada szkolna miejscowa w Chmielowie przez p. Jana Tarnowskiego, o zapomogę na budowę szkoły.
335. Antoni Goligowski, uczeń szkoły artystyczno-przemysłowej we Lwowie, przez p. Wierzbickiego, o stypendyum.
336. Komitet szkoły przemysłowej imienia „Sobieskiego“, w Kołomyi przez p. Wierzbickiego o subwencyę.
337. Gmina Kołomyja przez p. Wierzbickiego, o pożyczkę bezprocentową 30,000 zł. na budowę koszar.
338. Karol Siarkiewicz emerytowany nauczyciel przez p. ks. Buchwalda o policzenie 3 lat służby na Bukowinie spędzonych do emerytury.
339. Gmina i obszar dworski Sapów przez p. Żywickiego o wyłączenie ze Starostwa w Podhajcach, a przydzielenie do Starostwa w Buczaczu.
340. Gmina Odrzechów przez p. Słoneckiego o zapomogę 500 złr. na budowę szkoły.
341. Gmina Nowotaniec przez p. Słoneckiego, w sprawie reformy jarmarków i targów.
342. Antoni Gorylewicz emerytowany nauczyciel przez p. Słoneckiego o zapomogę.
343. Obszar dworski w Bereźnicy Radwańskiej przez p. Zolla o podwyższenie taryfy od przewozu na rzece Wiśle w przysiółku „Pasięka“.
344. Albina Mozdyniewicz wdowa po nauczycielu przez p. Tadeusza Langiego, o zapomogę.
345. Jan Tratka przez p. Tadeusza Langiego, o zapomogę, celem udania się do szkoły rzeźbiarskiej w Zakopanem.
346. Ks. Aleksy Naływajko, katecheta przy szkołach ludowych we Lwowie przez p. ks. Siczynskiego o zapomogę.
347. Pogorzelec gminy Szczawnik przez p. Zborowskiego, o zapomogę.
348. Dyrekeya szkoły przemysłowej w Jarosławiu przez p. Wierzbickiego o subwencyę na rok 1885.

349. Tarnów Towarzystwo pedagogiczne przez p. Wierzbickiego o subwencyę na r. 1885 dla tamtejszej szkoły przemysłowo - handlowej
350. Towarzystwo pedagogiczne w Sokalu przez p. Wierzbickiego o subwencyę na r. 1885 dla tamtejszej szkoły przemysłowej.
351. Towarzystwo pedagogiczne w Sanoku przez p. W. Badeniego o subwencyę na r. 1885 dla tamtejszej wyższej szkoły żeńskiej.
352. Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie przez p. Majera w sprawie udzielania nauczycielom i nauczycielkom zaliczek na płacę.
353. To samo przez p. Majera, w sprawie zwrotu kosztów przeniesienia nauczycieli z powodów służbowych.
354. To samo przez p. Majera w sprawie bezzwłocznego zastępstwa chorych nauczycieli.
355. Barszczowice gmina przez p. Merunowicza o regulacyę rzeki Peltwi.
356. Walerya Łopuszańska wdowa po urzędniku Wydziału krajowego przez p. Kaprego o dar z łaski i pozostawienie zaopatrzenia dla córki Stefanii do czasu otrzymania posady nauczycielki.
357. Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie przez p. Romanowicza o subwencyę 500 zł. na wydawnictwo czasopisma „Szkoła“.
358. Lekarze i urzędnicy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie przez p. Romanowicza, o przyjęcie na fuudusz krajowy połowy należytości rządowych od dekrétów nominacyjnych.
359. Grzegorz Wrzeciona przez p. Ochrymowicza, o subwencyę na wydawnictwo szkolnego czasopisma.
360. Towarzystwo „Szkolna pomoc“ we Lwowie przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
361. Jan Czechowicz przez p. Chrzanowskiego, o zapomogę.
362. Tyśmienica gmina przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego o przeniesienie siedziby c. k. Starostwa z Tłumacza do Tyśmienicy.
363. Horodenka Wydział powiatowy przez p. Lenartowicza w sprawie produkcji soli bydłowej.
364. Ignacy Wurm przez p. ks. Kopycińskiego o udzielenie pożyczki na rozszerzenie fabryki skór w Rzeszowie.
365. Strzyżów gmina przez p. ks. Sawę. o zmianę ustawy co do poboru dodatków gminnych od wprowadzonych do konsumcyi w obrębie miasta trunków słodzonych.
366. Tadeusz Krawiec nauczyciel przez p. Scipiona o udzielenie zaliczki w kwocie 200 zł.
367. Bronowicz Józef przez p. Hausnera o subwencyę na pismo „Ekonomista Narodowy“
368. Lipnica wielka gmina przez p. Skarszewskiego o subwencyę 600 zł. na budowę szkoły.
369. Gmina Saska kameralna przez p. Jankę w sprawie regulacyi Dniestru i jego dopływów.
370. Gminy Horożana mała i Saska dominikalna jak wyżej.
371. Bochnia gmina przez p. Hoszarda o pozwolenie pobierania dodatków wysokości 100°/_o do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.
372. Tekla Gramczyńska przez p. Mieroszowskiego o wsparcie z funduszu powodziowego.
373. Rada szkolna miejscowa w Winnikach przez p. Merunowicza o podwyższeniu płac nauczycielom 4. klasy.
374. Gmina Radymno przez p. Zamojskiego o udzielenie pozwolenia na pobór opłaty od trunków słodzonych.
375. Dr. Józef Rostafiński przez p. St. Badeniego o subwencyę dla Wojciecha Maciaszka ucznia szkoły ogrodniczej w Wersalu.
376. Leonard Borzęcki emeryt. konduktor dróg kraj. przez p. Kazimierza Badeniego o przyznanie dodatków pięcioletnich i uzupełnienie emerytury.

